

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prillogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 12.

V Ljubljani, dne 21. marca 1912.

Leto XXV.

Častiti belokranjski volilci Slovenske Ljudske Stranke!

V četrtek dne 14. t. m., ste dali celi deželi sijajen zgled strankarske zavednosti in discipline.

Z vso besnostjo se je vrgla propala liberalna stranka na Belo Krajino, hoteča si jo osvojiti za vsako ceno in z vsemi sredstvi.

Odbili ste, vrli belokranjski somišljeniki, ta naskok še z večjo večino nego pred štirimi leti — kljub temu, da je strankino vodstvo stavilo na Vašo strankarsko zavednost in disciplino to pot še večje zahteve nego pred štirimi leti.

Brezizgledni naval ljudskih sovražnikov se je zdobil ob Vaši moški odločnosti in zreli sodbi.

S ponosom gleda na Vas vesoljna Slovenija, združena v taboru Vseslovenske Ljudske Stranke.

Osramočen in pobit pa je sovražnik, ki je široko-ustno oznanjeval naprej svojo „zmago“.

Čast in hvala Vam, vrli belokranjski somišljeniki!

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 16. marca 1912.

Za izvršilni odbor Slovenske Ljudske Stranke:

Dr. Ivan Šusteršič
načelnik stranke.

Po volitvah v Beli Krajini.

V Beli Krajini so bile danes teden volitve za deželni zbor namesto odstopivšega poslanca Šukljeta. Zmagal je z lepo večino kandidat, ki ga je bila postavila Slovenska Ljudska Stranka, z večjo, nego njegov prednik, kar jasno kaže napredek. Liberallec Macele je zopet, menda pač zadnjič, pogorel kljub temu, da so liberalci topot res z izredno gorečnostjo in nepopisno pridnostjo lagali, obrekovali, psovali, pili agitrali, razbijali na Maceletovo kandidaturu. Kar leze in gre liberalnih valpetov po naši deželi, vse se je vrglo na Belo Krajino; od vseh plati kranjske dežele so se vozili, kakor na semenj. Po najmanjših občinah so hodili od hiše do hiše, premenjavali glasovnice, preštempljevali ime našega kandidata z liberalnim, dajali za pijačo, ponujali denar in poizkušali, če ni vse drugo nič izdalo, izvabiti izkaznico. Vsak pravičen človek mora reči, da so storili vse, prav vse, kar so mogli, in da jim prav nič drugega ni manjkalo, nego nekaj stotin glasov. Žalibog, da je to poglavitna reč. Če to pot niso zmagali, pomenja to, da jim je v Beli Krajini odzvonilo za vse čase. Vsakokrat slabše! Uči nas pa ta volitev važnih reči:

1. Liberalci so tvegali moči in denar za slabo reč; brez ozira na to, ali bodo zmagali, ali ne, so se vrgli v boj. Čakali so jih udarci; niso se jih zbal. Žrtvovali so vse, kar so imeli. — Kaj se to pravi? Ali ni to najživejši, najmočnejši opomin, da moramo mi, ki smo srečno premagali liberalno moro, in ki se borimo za dobro reč, v svojem boju, da ohranimo in izpopolnimo, kar imamo, kazati vsaj toliko vneme, kolikor je kažejo liberalci? Ti drže sku-

paj, kadar se gre proti nam, kakor veriga, če so prav osebno do grdega skregani med seboj: meščani in vaščani, uradniki in branjevci, učitelji in odeluhi. Nihče ne vpraša družega, odkod je, kaj je; povohajo se, in če so liberalci, se sklenejo skupaj v boju in skupaj tudi prenašajo sramoto in zaničevanje.

Hvala Bogu: tudi na naši strani ne manjka gorečega navdušenja in moškega prepričanja. Bela Krajina se je izkazala v teh hudih dneh. Dobro je to zanjo in za vso našo stranko. Zmagovito izvojevanje boj nam kaže, da nam ne sme nikoli zarjaveti orožje v kotu, da se ne smemo nikdar dati zazibati v zaupno malomarnost, marveč da moramo brez prenehanja gojiti duha za boj proti liberalstvu na Slovenskem in da moramo s tem duhom prepričati tudi mladino, ki ne ve po lastnih izkušnjah, česa je bilo vsega treba, preden se je zleknila politična moč naših liberalcev po tleh. Delo in boj!

2. V Beli Krajini se je pokazalo, kako so se znali nezanesljivi ljudje vrinuti v našo stranko. Par županov jo je potegnili z liberalci in šlo za Maceleta, izvoljenih od naše stranke in na naš program. Paziti je treba pri izbiri mož, ki se jim da kaka politična moč v roke, da bodo taki slučajni nemogoči. Izdajavci so najbolj grdi, pa tudi najbolj nevarni. Zato je prav, da se pokažejo, da se jih potem vemo varovati in da se jih otresemo, kakor zaslužijo. Malo jih je bilo sicer teh izdajavskih pobežnikov, ogromna večina je ostala zvesta stranki, toda kar se je zgodilo, zahteva temeljite poprave.

3. Agitacija proti našemu kandidatu je zajemala svoje orožje iz očitanja, da je naš kandidat, izvoljeni poslanec Karel Dermastia, tujec, ki ga ljudje ne poznajo, Macele pa domačin. Ta reč je že stara in se je tudi drugod že večkrat rabila. Uspeha je pa imela v Beli Krajini zato več, ker je za ta lepi del naše dežele res zaostal. Naši somišljeniki so sicer lahko upravičeno in s ponosom poudarjali, da je šele S. L. S. začela skrbeti za ta pozabljeni okraj, da so se že pričele graditi ceste, da se je pričel pouk ljudstva z različnimi tečajmi in da se ravnokar pričene graditi prepotrebna železnica, — vse po zaslugi naših poslancev. Stranka je pokazala skrb za Belo Krajino in zato so šli naši možje v boj za stranko, ne pa za osebo. Vendar pa se je pokazalo, da imata besedi domačin in tujec še vedno privlačno silo. Po svojem mišljenju spada tudi med volivci, ki so dali svoje glasove Maceletu, ogromna večina v naš tabor. Preslepila jih je pesera o domačinu, in na Belokranjskem, kjer je zveza z ostalo deželo še silno ohlapna, je boj proti »tujcu« imel še mnogo moči. To je narobe, a tako je in s tem je treba računati. Ne zamerimo zapeljancem te zmote. Treba jih bo le podučiti, da je ljudstvu in njegovim potrebam vsak liberallec tujec, da je pa domačin vsak, ki se prišteva k naši stranki. Bili so časi, ko

nam je manjkalo kandidatov. Zdaj imamo pa povsod za javno delo v različnih zborih dovolj sposobnih mož. To bo stranka pri volitvah brezdvoybe vpoštevala.

4. Liberalci so na par krajih v volivnem boju s pijanimi razgrajaci preprečili našo shode. Pet, šest kričačev lahko razbije vsak shod, če ni vse pripravljeno od naše strani in če naši ljudje ne vedo, kako naj se obnašajo ob taki priliki, da dosežejo svoj namen in da pri tem ne pridejo navskriž s so-

diščem. To bo treba za vse slučaje prav urediti, da take reči ne bodo več mogoče. Imamo zakon o zborovalni svobodi in poskrbeti moramo, da se bo izvrševal vselej in povsod.

Vesela je zmaga v Beli Krajini. V imenu vse velike »Domoljubove« družine pozdravljamo vrle in zavedne volivce, obenem pa izražamo trdno upanje, da bodo zapeljani kmalu našli pot nazaj. Zanje so vrata, ki ostanejo izdajavcem za vedno zaprta, ne stežaj odprta!

IZID VOLITEV NA POSAMEZNIH VOLIŠČIH.

	Šuklje	Dermastia	Mazelle	Mazelle
	1908	1912	1908	1912
Adlešiči	59	67	39	91
Stari trg	44	94	70	95
Dobljci	35	60	25	59
Telčji Vrh	30	55	33	99
Loka	41	46	31	50
Dragatuš	12	48	86	60
Sinji Vrh	4	18	44	53
Tanča Gora	21	50	24	25
Tribuče	16	49	31	36
Vinica	60	184	103	48
Kot	66	88	19	63
Božjakovo	91	89	1	16
Draščiči	53	67	—	10
Gradac	—	23	53	53
Črešnjevec	51	40	3	21
Lokvica	56	39	—	9
Podzemelj	33	38	111	145
Radovica	79	85	—	17
Semič	99	128	8	105
Suhor	74	81	15	58
				Mihelčič 8
	914	1344	696	1113

Mihelčič 53, Müller 2

Po došlih nam brzojavnih poročilih je dobil kandidat S. L. S. Karel Dermastia 1344 glasov, liberallec Mazelle 1113 glasov, lokalni kandidat Mihelčič 53 glasov, Müller 2 glasova, neveljavnih glasov je bilo 26.

Leta 1908. je imel Šuklje 218 glasov večine nad Mazelletom. Sedaj znaša ve-

čina 231 glasov.

Bitka je dobljena. Slovenska Ljudska Stranka dviga svoj prapor v Beli Krajini vkljub vsem naporom nasprotnikov.

Stvar organizacije, intenzivnega političnega in izobraževalnega dela je, da se vrste naše stranke pomnože in utrdi!

Belokranjski volilci!

Pod težkimi pogoji sem prevzel kandidaturo. Boriti sem se imel s sovražnikom, ki je nastopal z najpodlejšimi sredstvi, lažjo, podkupovanjem, obrekovanjem itd. Ali večina izmed Vas, častiti volilci, se ni dala prevariti in je zvesto držala s S. L. S. Zato hvala Vam iskrena! Skušal bodem izkazati se vrednega Vašega zaupanja in pohitel bodem zopet v najkrajšem času med Vas, da se Vam osebno zahvalim za izkazano zaupanje in da napravimo v medsebojnem dogovoru načrt delovanja za bodočnost.

Po boju na delo za ljudsko stvar!

Karel Dermastia

deželni poslanec.

Boj za Savo.

Dne 15. t. m. se je vršila pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani važna vodopravna obravnava, pri kateri sta si stala nasproti kot stranki akcijska družba Leykam - Josefthal in kranj. dež. odbor. Oba sta vložila projekta za izkoriščanje savske vodne sile pri Medvodah in predmet obravnave je bil, kateremu projektu je prisoditi večja narodno - gospodarska važnost. Zastopna sta bila tudi železniško ministrstvo in ministrstvo za javna dela. Obravnava je vodil vladni svetnik pl. Cron. Inženir Capek je kot državni izvedenec najprej popisal oba projekta in izdal svoje mnenje, da je projekt deželnega odbora tehniško popolnejši in narodno - gospodarsko važnejši.

Družba Leykam, katero je prišel osebno zastopati vrhovni ravnatelj Karel Taussig z Dunaja, ugovarja proti temu, da se o projektu deželnega odbora sploh obravnava in zahteva, da se ga a limine odkloni. Sklicuje se na svoje stare vodne pravice in naglaša, da je družba Leykam ena najstarejših industrij, ki ima na Kranjskem štiri naprave in velike papirnice skoro v vseh kronovinah. Na milijone vrednosti porabi vsako leto v surovinah in je eksport tako velik, da močno vpliva na trgovsko bilanco cele države. Takemu podjetju naj gre prednost pred deželo. Poleg tega daje zaslužka mnogim delavcem. Deželni odbor hoče pa to važno industrijo zadušiti, da si lahko dobi moči na drugih vodnih stopnjah. Protestira proti temu, da bi dežela z vodo špekulirala in električni tok monopolizirala.

Zastopnik deželnega odbora dr. Lampe izjavi:

Projekt družbe Leykam je neizvedljiv. Ona ima sicer dve vodni pravici, svet pa, ki bi prišel po tem projektu pod vodo, je last dežele, ki tega sveta ne da pod nobenim pogojem iz rok. Namen dežele ni, kako industrijo oškodovati, ampak nasprotno, deželni odbor hoče razvoj industrije s svojo akcijo nogočno pospešiti. Z narodnogospodarskega stališča je veliko koristnejše, ako se vodne sile izrabijo od strani avtonomne uprave in dajo na razpolago najrazličnejšim interesentom, kakor pa da se jih polasti en posameznik. Deželni odbor je pripravljen družbi Leykam dati ves za njen razvoj potrebni tok, njen projekt pa bi dal veliko več sile, nego je tovarna potrebuje. Vsled tega bi morala tudi tovarna tok prodajati. Mnogo industrij v deželi je, ki se samo zaradi tega ne morejo razviti, ker jim manjka cenene motorne sile. Veliko korist podeželne centrale je tudi večina kranjskih veleindustrijev že spoznala in zato se je priglasilo pri deželnem odboru že odjemalcev za 10.000 do 12.000 konjskih sil. Deželni odbor želi pospeševati tudi razvoj malega obrtništva. Propad malih obrtnikov je velika socialna nevarnost, katero skušata država in dežela

odvrniti s pospeševanjem malega obrta. Mali obrtniki, ki dobe od dežele ceneni električni tok, si bodo mogli urediti strojni obrat in bodo tako postali zmožni za konkurenco. Deželni odbor je stopil v zvezo z upravo železnic, ker želi, da bi se gorenjske železnice elektrificirale. Po električnem obratu bi se vpeljali pogostni majhni vlaki, ki bi silno poživili lokalni in tujski promet na Gorenjskem. Pa tudi poljedelstvo se mora lotiti strojev, vsled splošnega pomanjkanja delavnih sil. Poljedelstvu hoče podeželna centrala dati v to svrhu potrebno silo. Občine bi dobile od dežele tok za javno in zasebno razsvetljavo. V ta namen namerava deželni odbor žično omrežje raztegniti kolikor mogoče na široko, da čim več krajev uživa dobrote električne naprave. Res je, da je deželni odbor vložil prošnje tudi za koncesijoniranje drugih projektov. To pa je storil zaradi tega, da se zgrade razne stopnje po potrebi, ki se potem med sabo zvežejo. Po taki veliki hidroelektrični napravi bi dobila naša domača industrija varnost, da je ne zadenejo katastrofe, kakoršne so mogoče vsled štrajkov v premogokopih. Deželni odbor odločno zavrača očitanje špekulacije. Preskrba občinstva z električnim tokom za luč in gonilno silo je ena najvažnejših nalog avtonomnih korporacij. Naše občine so pa teritorijalno premajhne in denarno preslabe, da bi mogle racionalno zgradbo velikih vodnih stopenj iz lastne moči izpeljati. Zato je deželni odbor to komunalno nalogo prevzel nase in jo bo izvedel. O monopolizaciji električnega toka bi se bolj opravičeno govorila, ako bi vodna moč se prisodila privatni družbi. Dežela je veliko bolj poklicana, da varuje splošne narodnogospodarske koristi, kakor pa privatna družba. Detajlno prodajo toka namerava deželni odbor izročiti občinam, ki dobe s tem nov vir dohodkov, seveda z določitvijo maksimalnega tarifa. Slednjič izjavlja deželni odbor, da bo rabo vseh javnih neeraričnih cest pridržal samo sebi za deželne električne daljnovode in ne bo dovolil na svojih cestah daljnovodov nobeni konkurenci. S tem je tudi družbi Leykam in vsakemu konkurentu onemogočeno, da bi od Save dovedel tok v svoje ali druge oddaljene industrijalije. Prisoditi je torej projektu deželnega odbora večja narodnogospodarska važnost.

Zastopniki železniškega ministrstva se v polnem obsegu pridružijo izjavi deželnega odbora. Deželni projekt je za elektrificiranje železnic ugodnejši in mu je prisoditi večja narodnogospodarska važnost.

Tudi zastopnik hidrografičnega centralnega urada iz c. kr. ministrstva za javna dela se izreče za deželni projekt.

Pismena razzodba politične oblasti izide pozneje.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Avstrijska vlada je v žalostnem položaju, da v zbornici nima nikake zanesljive večine, a še žalostnejše je, da si je ne zna poiskati. Može, ki vodijo sedaj vladno krmilo, ne poznajo nobene oaičnosti in ne kažejo pravih zmožnosti. 2 meseca je počival drž. zbor, pa kakor je bil položaj nejasen ali bolje žalosten poprej, tak je tudi sedaj. Vlada čaka menda, da kak nenavaden dogodek razreši položaj in ustvari delozmožnost našega parlamenta, a zdi se, da bo vlada morala biti sama za predmet tega dogodka, ker s svojo nezmožnostjo se ne bo mogla držati. Sedaj so edini Poljaki, katerim je vlada pričela graditi kanale, pripravljeni podpirati jo; vse druge večje stranke se sramežljivo skrivajo. Čehi čakajo, ne vedo, ali bi, ali ne, ali naj so z vlado, ali ne, Nemci zopet niso posebno navdušeni, krščanski socialci pa so bili že od prej v nasprotju z vlado. Pri ti nejasnosti in nemarnosti velikih strank in predvsem vlade spi delo v odsekih in zbornične seje zevajo praznote.

Borzne spekulacije.

Malo življenja v ta dolgčas je prinesla razprava radi sleparij akcijske družbe v Steyer-u, kjer izdelavajo puške. Zadnja leta so akcije (delnice) te družbe znašale 825 K, kar je visoko nad osnovno ceno, za katero so izdane. Nankrat pa so veliki delničarji, ki imajo večji del akcij v rokah, zagnali krik, da gre družbi slabo. S tem so ostrašili male delničarje, ki so hitro prodajali svoje delnice za 800 K. Te so pokupili nato veliki akcionarji in potem spet proglasili, da se družbi dobro godi. Pri tem so cene delnic zopet zrastle, mali delničarji pa so bili odrinjeni in zelo oškodovani. Pa sleparija je šla dalje. Ko jih je ostalo dovolj malo pri koritu, so razdelili 2.100.000 kron rezervnega zaklada med delničarje kot nekake zastonske delnice. Zato so rabili seveda dovoljenja vlade, ki jim ga je v naših gnilih razmerah tudi dala. Radi tega dovoljenja so sedaj zgrabili razni poslanci vlado, predvsem finančnega ministra, ki pa je za svojo osebo pri slepariji nedolžen. Pri ti priliki so razni poslanci ostro bičali zistem, ki se je pri nas udomačil, da namreč upokoje zgođaj visoke uradnike. Ti vstopijo, ko vlečejo od države že masten penzjon, še v kako zasebno službo, kjer so zopet dobro plačani. Tako dvakrat vlečejo plačo, ko še ene niso zaslužili.

Draginje konec.

Vesela novica iz parlamenta je, da je spet za enkrat konec draginjskih razprav. Zbornica je namreč sprejela dolgo vrsto predlogov, s katerimi naj bi bila draginja odpravljena. Važnejši so proti podraženju premoga in špirta.

Glavnega seveda niso sklenili, namreč zakona proti kartelom, ki so edini in glavni vzrok vse draginje. Za tako stvar naša vlada in naši socialni demokrati nimajo korajže. — Za vedno pa draginjskih razprav še nismo rešeni. Draginjski odsek še obstoja in enketa (poizvedovanje) o kartelih, ki naj bi kartelni zakon zavlekla, se je šele pričela.

Brambna predloga.

Večjega pomena je razprava o brambeni predlogi, ki smo jo že lansko leto po vsebini povedali. Gre se v prvi vrsti za vpeljavo dveletne vojaške službe pri pehoti in topništvu; pri konjenici se bo služilo tri leta, pri mornarjih pa štiri. Zato pa se rabi vsako leto veliko več vojaških novincev. Tako upajo na eni strani, da okrepe armado in jo napravijo dovolj močno v primeri z drugimi državami, na drugi strani pa se bo mnogim olajšalo vojaško breme, posebno ker se bodo lažje dovolile razne službene olajšave z ozirom na družine. 20 let sem je naša vojska enako močna, dočim se laška ali pa nemška neprestano množi, zato pa je bil zadnji čas, da se je nekaj storilo. Za predlogo bodo glasovali vsi pametni poslanci, seveda, če se bodo nekateri stvari še spremenile. Veliko sitnosti povzroča Ogrska, kjer vlada v parlamentu obstrukcija, v vladi pa kriza. Madžarske spletke smo že opisali. Sedaj ti ljudje, ki so razkrinkani pred vsem svetom, tuhtajo, kako bi se rešili iz zagate. Radi obstrukcije na Ogrskem tudi avstrijski parlament ne more rešiti popolnoma predloge, kajti stvar je skupna in jo morata oba parlamenta obdelati. Če Ogrov še ne sreča pamet, bo avstrijska zbornica najbrž sprejela provizorij (začasno rešitev predlog.)

Pri prvem branju predloge je govoril izmed jugoslovanskih poslancev dr. Sesardič, ki je kazal posebno na to, koliko so Jugoslovani že žrtvovali za vojske, kako pa se jih zato malo upošteva. Hrvatje so se borili na vsakem bojišču za Avstrijo, ta pa jih je sedaj izročila Madjarom na milost in nemilost. Zaradi njegovega ostrega nastopa proti Madjarom so mu mnogi poslanci čestitali.

ZBLIŽANJE AVSTRIJE IN RUSIJE.

K zbližanju Avstrije in Rusije, ki prihaja vedno bolj na površje, bo vplivalo zelo, da je bil odpoklican iz Carigrada ruski poslanik Čarikov, ki je bil hud nasprotnik Avstrije. Rusija hoče z Avstrijo postopati na Balkanu skupno in ohraniti sedanje razmere. Našemu sedanjemu zunanjemu ministru Berchtoldu so diplomatični krogi v Rusiji zelo prijazni.

NAPAD NA LAŠKEGA KRALJA.

Pretekli četrtek videl je Rim zopet enega izmed žalostnih dogodkov, ki se v našem času tako pogosto ponavljajo, namreč napad na kronano glavo. Ta dan se je brala v cerkvi Panteon ob 8. uri tiha maša za pokojnim kraljem Umberto, katerega je v Monci dne 29.

junija 1900 na javni cesti ustrelil laški anarhist Caietano Bresci. Zena ustreljenega kralja Margareta je že čakala nekaj časa na svojega sina kralja Viktorja Emanuela in kraljico. Med tem časom pa se je zunaj cerkve odigral žalosten dogodek. Mlad zidar, Antonio D'alba, komaj 21 let star, po mišljenju anarhist, je iz daljave štirih metrov na cesti Via Lata trikrat na kralja ustrelil, ne da bi ga zadel. Kralj je ostal precej miren, ker je takih napadov že vajen. Že dne 24. junija 1906 so podložili pod njegov vlak tri bombe pri postaji Castaferatti, a so jih srečno o pravem času opazili. Tudi lansko leto dne 12. oktobra je srečno ušel smrti, ko so anarhisti streljali na stražo pred njegovim vozom. Laški kralj ima tedaj posebno srečo, da je še živ.

V Rim so prišle takoj čestitke od vseh strani. Lahe je posebno razveselilo, da je njihovemu kralju čestital na rešitvi prvi naš cesar. Prirejali so kralju in kraljici velike ovacije in poslanci so šli skoro vsi čestitat kralju korporativno. Po mestu so izobesili zastave.

Pri napadu je bil težko ranjen major Lang, ki je načeloval kirasirjem, ki so spremljali kraljevi voz. Vendar menda tudi njegove rane niso smrtonovarne.

VOJNA.

Z bojišča ni skoro nikakih poročil. Eni kakor drugi počivajo. Pogosteje so novice o posredovanjih, ki pa večinoma ne bodo odgovarjale resnici. Važne pa so vesti, da se pripravljajo Lahi na napad na Solun in tako prisilijo Turke k miru. Ker bi bila pri tem prizadeta tudi naša trgovina, to lahko povzroči nove zapletljaje.

Turkom je silno veliko na tem, da jim ostanejo Arabci zvesti. V ta namen je poslal sultan načelniku Sennuzijev, ki so največji sovražniki Lahov med Arabci, bogata darila.

General Pecori, ki je bil kriv, da so jo Lahi pri Bir-Tobras izkupili in je bil odpoklican, je sedaj izročil vladi spomenico, v kateri zvrta krivdo na druge in odkriva stvari, ki bi bilo za Lahe bolje, če bi ostale tajne.

STAVKE RUDARJEV.

Angleški rudarji še neprestano stavkajo. Kakor se vidi iz poročil, se jim pri tem ne godi slabo. Stavkarski zakladi, ki so jih v prejšnjih letih zbrali, jih tako dobro podpirajo, da se mnogim bolje godi, kakor preje. Neko gledališče pravijo, da bo samo od stavke obogatelo. Tu namreč nastopa kot igralka hči enega delavskih voditeljev in rudarji, ki drugače nimajo časa za gledališče, sedaj ko ne delajo, pridno hodijo gledat, kako nastopa hči njihovega ljubljence. — Pogajanja med delavci in gospodarji še vedno niso privedla do nikakih uspehov.

Na Nemškem, kjer se je tudi začela stavka, pa se stvari ne razvijajo tako mirno. V krajih ob Ruhri so nahujskali delavce k stavki socialni demokratje, ki upajo sedanji štrajk na Angleškem uporabiti za to, da okrepe

svoj vpliv. V teh krajih je namreč zadnja leta zelo narastla krščansko-socialna organizacija, ki odvzema soc. demokratom vedno več pristašev. Vedeli so pa sociji, da krščanski delavci ne bodo kar meni nič tebi nič pustili dela in pričeli štrajkati prvič, ker štrajk ni pravičen, drugič pa, ker je sedanji čas neprimeren. Ne mogli bi namreč pridobiti na svojo stran drugega občinstva, ki se boji že angleškega štrajka zadosti, sami pa delavci niso tako močni, da bi, kakor na Angleškem, mogli vzdržati toliko časa. S tem, da ne bi hoteli v štrajk, hoteli so sociji krščanske delavce razkričati za ljudi, ki se ne zmenijo za bedo tovarišev na Angleškem in tako škodovati njih organizaciji. Pa kakor vse kaže, se jim bo to izjalovilo. Komaj polovica delavcev se jim je pridružila, drugi delajo naprej. Razume se, da pride med delavci, ki delajo in štrajkovci do preprirov, v katere posega policija. Pri tem pa so se razvili hudi boji, v katerih je bilo več oseb ranjenih. V te kraje je poslala vlada mnogo vojaštva. — Drugod po Nemškem niso rudarji nikjer pustili dela.

LISTER

Velika noč leta 1810.

(Konec.)

Nikolo je storil, kakor mu je bilo rečeno, in stopal za strežajem. Ta je odprl drugo sobico. Nikolo se je oziral okrog sebe, kje bi zagledal kako omaro, da obesi prinečeno obleko. V tem hipu stopi iz sosednje sobe šibka, blede postava v zakrpanem belem talarju in obledeli rdeči amiceti in z belo čepico na častitljivi glavi.

Bil je Pij VII. sam, ki je stal pred krojačem. To nenadno presenečenje mu je skoraj zaprlo sapo. Pokleknil je na tla in solze veselja so mu zalile oči.

Stari služabnik je spoštljivo v nekaterih besedah poročal o velikonočnem darilu savonskih katoličanov, razgrnil pred papežem fino, krasno delo in sklenil svoje pripovedovanje:

»Sveti Oče, veliko in malo je zbiralo, da bi Vaši Svetosti za Veliko noč napravilo novo praznično obleko. Ker pa za blago nihče ni hotel vzeti denarja in tudi krojač za svoje delo ne, je zbrani denar ostal kot velikonočno darilo. V imenu zvestih katoličanov tega mesta, ki so pri vsej svoji bolesi in sočutju srečni in ponosni na to, da imajo v svoji sredi poglavarja svete Cerkve, prosi tedaj dobri mojster Nikolo Vašo Svetost, da blagovolite sprejeti darila, ki jih poklanja dobra volja Vaših zvestih podanikov, in blagosloviti vse darovalce. Pri tem, ko pošiljajo ta darila, želijo tudi, da bi dobri Bog kmalu osvobodil Vašo Svetost in Vam vrnil izgubljeno posest.«

Solze so blestele papežu v očeh, ko je ginjen gledal krasna darila in sivolasega krojača pred seboj.

»Naš Gospod in Učenik«, začne sv. Oče, »je neskončno dober in pošilja svojemu nevrednemu služabniku v največji bedi in stiski sladko tolažbo, kakoršno je tudi on sam v najbridkejši uri svojega življenja, na Oljski gori prejel od svojega nebeškega Očeta. Njemu bodi čast in večna slava za vse to; in vam, mojster Nikolo, se najprisrčneje zahvaljujem za dokaze vaše udanosti in ljubezni. Povejte tudi vsem, ki so mi napravili to krasno velikonočno veselje, da se jim ubogi, ujeti naslednik sv. Petra zahvaljuje in vas vse in celo mesto iz srca blagoslavlja in da ne bo nikdar pozabil, kar ste mu storili. Rad sprejemam krasno oblačilo — nikdar se mi ni zdela kaka stvar tako lepa in prijetna — in oblekel je bom na sveti velikonočni praznik. Če bi pa Vsemogočnemu dopadlo, da me živega še kedaj popelje nazaj v Rim, tedaj hočem, tako povejte svojim prijateljem in znancem, iti v mesto in v svoje nekdanje stanovanje v obleki, ki mi jo je poklonilo drago mi prebivalstvo mesta Savone. In ob vsaki Veliki noči, dokler bom živ, bom nosil to obleko. Iz srca rad sprejemam tudi denarno darilo, ki mi bo v potrebno podporo in mi ne bo treba biti drugim v breme in nadlogo. Dobri Bog naj vam vsem podeli obilo svetega velikonočnega veselja in bogatih milosti vašim dušam!«

Ko je papež govoril te besede, je položil svojo desnico na krojačevo glavo in mu podelil svoj blagoslov. Nato ga je vprašal, če ima kaj družine, koliko je star, od kje je doma, in nazadnje, ali nima nikake želje več.

Nikolo, ki je bil same brezmejne sreče skoro pijan, se je kot pristen Italijan hitro osrčil in dejal: »Sveti Oče, zase nimam nikake želje več, ker sem bil deležen največje sreče, ki jo ima zame svet, da smem namreč jaz, ubogi, priprosti krojaček zreti v obraz namestniku Kristusovemu, tedaj lahko rečem s svetopisemskim Simeonom: »Sedaj rad umrjem!« Toda — če smem prositi, imel bi še za svoje someščane eno željo . . . — Seveda — ne vem — ali bo mogoče . . .«

»In to je?« vpraša Pij smehljaje.

»Najsrečnejši dan za celo Savono bi bil, če bi mogli katoličani enkrat videti javno svojega vrhovnega poglavarja. In potem —«

»E poi?« vpraša papež, ki je postal pri teh besedah resen.

»In potem bi si Savonci šteli v največjo srečo, če bi dobili v spomin obleko, v kateri živi tukaj Vaša Svetost kot ujetnik hudobnega Napoleona . . .«

Pij VII. se je sedaj zopet nasmehnil.

»Če vam je kaj na tem ležeče, da dobite talar starega, betežnega moža — tedaj se to lahko zgodi; saj zame ta zamera ni slaba.« Pri teh besedah je namignil strežaju in ta je razumel, kaj mu je storiti.

»Kar se pa tiče prve želje«, je nadaljeval sveti Oče, »me srce silno žene, jo izpolniti, ako bi bilo to odvisno samo od moje volje; toda vsak moj korak je odvisen od volje mogočnega francoskega kralja. Zato povejte mojim dobrim Savoncem: Ako bo papežu mogoče, bo na Veliko noč prisostvoval slavnostni službi božji v stolnici. Natančnejša poročila dobi glede tega o pravem času stolni župnik.«

S temi besedami je bil Nikolo odpuščen.

Ko pride domov, ni od same sreče vedel, kaj bi storil; bil je kakor brezumen. In dasi je moral ljudem, ki so trumoma prihajali k njemu, vedno iznova pripovedovati svoje doživljaje v škofijski palači, se tega vendar ni naveličal. Kar je bilo pri tem tudi nekaj vredno in za kar se v začetku niti menil ni, je bilo to, da je naenkrat dobil celo vrsto naročnikov — bilo jih je toliko, da je moral dobiti nekaj pomočnikov, da je mogel vse zadovoljiti. Kjer si da sam papež napraviti svojo obleko, tu sme pač isto storiti tudi najjimenitnejši in najbogatejši meščan.

Bilo je 22. aprila leta 1810., na Velikonoč. Stoterni zvonovi so oznanjali preko dežele veselo Vstajenje Gospodovo. V savonski luki so mirno, praznično stale zasidrane ladje, nad hišami so plapolale zastave, v stolnici so pa mogočno donele orgle; do zadnjega kotička je bila natlačena cerkev, zunaj pa so se še gnetli tisoči in tisoči.

Ravnokar je dospel papež do glavnih vrat. Tu ga je pričakovala mestna duhovščina, množice so pa klečale v prahu, da počaste Kristusovega namestnika. V svetlih solnčnih žarkih se je svetil in blestel snežnobeli papežev talar, preko pleč pa ni žarela škrlatna amiceta, ampak druga iz dragocene bele svile. To je moral krojač Nikolo še posebej za Veliko noč izgotoviti, ker mu je papežev strežaj povedal, da nosi papež cel velikonočni čas le belo in nikdar rudeče.

Papež je šel v slavnostnem izprevodu v cerkev, sedel na tron, in v njegovi pričujočnosti se je pričela slovesna sv. maša. Vse oči tisočglave množice so bile neprenehoma uprte v blede, boleho postavu pod baldahinom — saj je vsakdo vedel: to je naš papež, to je naslednik sv. Petra; to je drzni krmar, ki pogumno in samostojno vodi čolnič sv. Cerkve in ne pusti, da bi mu kdo drugi narekoval njegovo smer; to je oni Kristusov borilec, ki je storil, česar si ni upal noben drugi svetni mogočnej: ki je objestnemu Napoleonu javno povedal resnico, mu očital njegove hudobije in ga izobčil iz sv. Cerkve; to je trpin in mučenik za svobodo Kristusove Cerkve, ki raje trpi kruto jejništvo in grdo ravnanje, kakor da bi izdal njene pravice. In vsakdo izmed navzočih je vedel, da je važen dogodek, ki ga je doživel. In ko je potem Pij VII. razprostrl svoje roke in jih tresoč dvignil proti nebu, prav kakor bi s sveto silo hotel nase potegniti božje usmiljenje in ko je potem z jasno donečim

glasom podelil zbranim množicam svoj blagoslov, tedaj je Savona občutila, da je prejela ne samo blagoslov papeža, ampak blagoslov svetnika.

Spodaj pod zatemnelim zidovjem stare trdnjave z grozečimi žreli topov, pa je z enakomernim, zamolklim glasom šumelo in hrumelo morje, kakor bi hotelo reči: jaz sem podoba večnosti; in pred večnostjo ni nihče velik, tudi Bonaparte ne.

Ta je v naslednjem letu z naravnost nečloveškim postopanjem proti papežu, ki je ostal neupogljiv, postavil krono svojemu hudobnemu počenjanju s tem, da je Pija VII., dasi je bil ta že blizu smrti, pustil odpeljati v Fontainebleau na Francoskem, da bi ga tam s silo primoral k udaji.

Toda že so se dvigali na severu temni oblaki, ki naj bi uničili Napoleono slavo in njegov napuh. Še isto leto je videla Evropa Napoleona, kako je bežal iz Moskve v Pariz; njegova nepremagljiva vojska je ležala mrtva na snežnih ruskih poljanah, in dve leti pozneje, 24. maja 1814, je Pij VII., viharo pozdravljen od svojega udanega ljudstva, slavljen od vseh narodov in vladarjev evropskih, slavil svoj vhod v Rim in cerkveno državo, ki sta bila zopet osvobodjena.

Napoleon je bil pa leta 1813. pri Lipskem popolnoma premagan in dne 4. maja naslednjega leta je kot izgnanec in jetnik stopil na otok Elbo. Še enkrat in zadnjikrat je zaplopolala njegova sreča, a že leta 1815. je doživel svoj zadnji in odločilni poraz pri Waterloo. Angleži so ga ujeli in ga odvedli na samotni, skalnati otok sv. Helene, kjer je do svoje smrti premišljeval svoja dela, premišljeval minljivost posvetne sreče. Svoje domovine v življenju ni več videl; v pregnanstvu, v ujetništvu je umrl. Pij VII. pa, s katerim je Napoleon tako kruto postopal v dneh svoje slave, mu ni samo zrl v grob, ampak ga je še celo preživel za dve leti.

V mnogih rodbinah mesta Savone skrbno hranijo še danes majhne koščke belega blaga. To so deli obleke Pija VII., katero je izročil krojaču, da jo razdeli. Ti ostanki so navidez malenkostna, neznatna stvar — a glasno govore tudi dvajsetemu in vsem bodočim stoletjem.

Smešnice.

Pogojno. Župnik bolniku: »Boste res vsem razžalnikom odpustili?« — Bolnik: »Vsem, gospod župnik, le Fortunatu nel Me je preveč očrnil!« — Župnik: »Odpustiti morate vsem, brez izjeme. Če umrjete, bo prepoznal!« — Bolnik: »No, odpustim tudi Fortunatu, če bom umrl; če pa ne, ostane pri starem!«

Odveč. »Ne dajte otroku toliko češpelj — ga bo trebuh bolel!« — Mati: »Nič ne dé — saj ga že boli!«

Spoznal ga je. A.: »Ali bi smel z vami eno besedo na tihem spregovoriti?« — B.: »Je morebiti ta beseda — denar?«

Očiten dokaz. Zdravnik: »Oče, kakor vidim, vam je žena vendarle umrla!« — Mož: »Kako pa poznate?« — Zdravnik: »Ker ste tako vesel.«

RAZGLED PO DOMOVINI

Pričetek gradnje belokranjske železnice. Prva lopata pri zgradbi belokranjske železnice se zasadi, kot je sedaj za stalno določeno, **v soboto, dne 23. marca, ob 11. uri dopoldne v mestnem parku v Novem mestu.** Blagoslov izvrši prošt novomeški dr. Sebastijan Elbert. K slavnosti pričakujejo železniškega ministra dr. Foersterja, deželnega predsednika barona Schwarza, deželnega glavarja dr. Šusteršiča in več drugih dostojanstvenikov.

Naši poslanci za Belo Krajino. V državnem zboru so dne 15. marca dr. Šusteršič in tov. vložili interpelacijo na poljedelskega ministra v prilog odprtju meje za živinski promet med Belo Krajino in Hrvaško, ker je ta živinski promet za Belo Krajino največje važnosti.

Iz deželnega odbora. V zdravstveni zastop škofjeloški je imenovan župan Jožef Guzelj, v zdravstveni zastop tratški župan Anton Uršič.

Cestni odbori. Za načelnika za cestni odbor vrhniški je izvoljen Valentin Rihar, župan v Polhovem gradu, za namestnika Franc Furlan na Verdu. Za načelnika v trebanjskem odboru je izvoljen Jožef Kek, župan velikološki, za namestnika trebanjski župan Ivan Huč.

Gospodinjska šola v Repnjah. Dne 1. maja t. l. se prične na deželni gospodinjski šoli v Repnjah poletni učni tečaj, ki bo trajal do 25. oktobra. Ker je umno gospodinjstvo zlasti ob današnji draginji velikega pomena za vsako družino in ker le izobražena gospodinja more času primerno voditi gospodinjske posle, opozarjamo prav posebno na ta tečaj one starše, ki imajo odrasle hčere. Na zavodu se dekleta v šestih mesecih temeljito priučijo vsega, kar je treba vedeti in znati vsaki še tako priprosti gospodinjji. Zlasti se izvežbajo v kuhanju, šivanju, pranju, likanju in raznih drugih gospodinjskih poslih. Zavod ima obširna posestva in se vsled tega nudi gojenkam dovolj prilike, da se izurijo tudi v poljskih delih, v živinoreji, mlekarstvu, sadjarstvu itd. Vrhutega se strogo pazi, da se gojenke krščansko odgoje in tudi primerno olikajo. Za vso oskrbo, stanovanje, hrano in pouk se plačuje mesečno 30 K. Priglasila sprejema in vsa pojasnila daje vodstvo deželne gospodinjske šole v Repnjah, pošta Vodice, Gorenjsko.

Šestdesletnica družbe sv. Mohorja. Družba sv. Mohorja bo to leto k svoji 60letnici obstoja izdala jubilejni koledar s celim imenikom, kakor je bil prej v navadi. Vsak Slovenec naj

vi še šteje v posebno čast, da se bo njegovo ime bliščalo v letošnjem imeniku. Opozarjamo, da se posamezni zakasneli priglasi sprejemajo le še pri odboru družbe v Celovcu.

Konj ubil človeka. Dne 11. t. m. je Franca Veithauzerja s Cirkovc pri Velenju na Štajerskem konj tako hudo udaril, da je drugo jutro ob 8. umrl. Zapušča mlado vdovo in 1 otroka.

Požar. V Banovcih pri Ljutomeru je minuli teden pogorela hiša posestnika Alojzija Novaka. Požar je napravil precejšnjo škodo.

Semenj pri Sv. Antonu v Zdenski vasi pri Dobrepoljah se radi praznika M. B. vrši letos dne 26. marca, to je v terek po prazniku.

Dva samoumora na Goriškem. V petek, dne 15. marca, so potegnili iz Soče truplo prodajalca krompirja Fr. Devetaka iz Št. Andreža. V četrtek je še s svojim prijateljem pil v Gorici. Ko sta se poslovila, je dejal, da se ne vidita več. Drugi dan pa je izvedel žalostno novico. Baje so ga preganjali dolgovi. — Dne 13. t. m. ob pol 4. uri popoldne se je ustrelil c. kr. gozdar Josp Siegel v Otlci pri Ajdovščini. Vzrok bržkone blaznost. Razbil si je glavo popolnoma.

Strašna nesreča se je zgodila dne 12. t. m. popoldne ob pol štirih na kolodvoru v Divači. Na obračalni plošči so poskušali dvigalo. V jami pod mostom je bil pri delu železnični ključavničar Ivan Roscher. Po nesreči se dvigalo preobrnelo in pade na Roscherja. Stre mu glavo in ga tudi na telesu hudo poškoduje. Ko so ga dvignili izpod dvigala, je še enkrat izdihnil in takoj umrl. Bil je star 34 let. Zapušča vdovo in majhne otroke.

Velika nesreča na železnici. Dne 13. marca zjutraj ob 5. uri se je na postaji Tizebi, ki leži eno uro od Krakova, zgodila strašna nesreča. Tovorni vlak je zavozil v osebni vlak, s katerim se je vozilo 1000 delavcev in izseljencev. Razbili sta se obe lokomotivi in 20 železniških voz. Iz razvalin so potegnili 3 mrtve in nad 100 ranjencev, ki so jih prepeljali s posebnim vlakom v Krakov. Pogled na ponesrečena vlaka je bil grozen.

V Ameriki umrli Slovenci. V Clevelandu je umrl Slovenec F. Kolenc. Rajniki je doma iz Mokronoga na Dolenjskem. Zapušča soprogo in pet nepreskrbljenih otrok. Istotako je v Clevelandu umrla 29letna Slovenka Rozalija Trampuš.

Na živinske sejme na Kranjskem ne smejo živinorejci s Štajerske, kar posebno občutijo v Posavju. Vsled raznih pritožb se je poslanec dr. Benko-

vič obrnil na živinozdravniške deželne oblasti v Ljubljani in Gradcu, odkoder je dobil obvestilo, da se bo ustreglo želji štajerskih živinorejcev in jim bodo tudi kranjski sejmi odprti. Prošnje občin naj se pošljejo naravnost na namestnijo.

V temi zašel in utonil. Janez Strukelj, po domače Čednik iz Zerovnice pri Rakeku je šel v sredo, dne 13. t. m., v gozd. Zvečer je prišel v Lipsenj, se tam pomudil do 11. ure zvečer in odšel v Zerovnico domov. Noč je bila temna in tako je najbrže zašel v Lipšenščo in utonil. Dobili so ga šele v petek zjutraj okoli 7. ure. Zapušča mlado ženo in 4 nepreskrbljene otroke.

Pod brano je prišla. Marija Žitnik v Vinu pri Grosupijem je dne 15. t. m. z brano rahljala njivo. Med delom se je pa krava, ki je bila vprežena, splašila in podrla Žitnikovo, ki je prišla pod brano. Brana jo je po nogah težko poškodovala in so jo morali prepeljati v deželno bolnico.

Zet ubil taščo. V soboto, dne 9. t. m., popoldne se je pripravila v Tomišlju pri Ljubljani Jera Oven s svojim zetom Francetom Šeškarjem. Zet je razburjen zagrabil za tolkač in s tako silo udaril svojo taščo po glavi, da je bila takoj mrtva. Šeškar se je sam javil sodišču. Imenovani je imel s taščo vedne prepire in bil radi nje ravno pred kratkim dalje časa z doma.

Deklica v plamenu. V Rožni dolini št. 179 pri Ljubljani je Uršula Kos kuhala mazilo za čevlje. Pri tem delu je eksplodiral bencin ter je ogenj vnel srajčko petinpolletne Julijane Kos, ki je dobila po telesu hude opekline. Deklico so morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Krava jo je zabodla v trebuh. Minuli ponedeljek je v Goriški vasi pri Ribnici zabodla krava v trebuh posestnika Ivano Pucetj tako, da so ji šle vun čreva. Težko poškodovano so prepeljali v deželno bolnišnico. Malo je upanja, da bi revica okrevala.

Svinja umorila otroka. V Bojancih pri Črnomlju je v soboto, dne 9. marca napadla domača svinja 3letnega bolnega otroka Marije Vrlinič v zibelki, ki je bil nekaj časa brez varuha, in ga tako ogrizla, da je umrl. Ko so domači došli, je bil otrok že mrtev. Mati je izročila otroka v varstvo trem starejšim otrokom, katerih največji ima deset let.

Z nožem osuval je dne 10. t. m. zvečer A. Rozman iz Gor. Karteljevega pri Mirni peči Franceta Florjančiča, posestnika ravnotam, ker ga je ta svaril radi ostudne kletvine. Florjančič je dobil v trebuh tri nevarne ubodljaje.

V bolnici v Kandiji so ga še isto noč operirali in je upati, da bo še okreval.

Važno za izseljence. V zadnjem času se zopet pojavljajo izseljenci, ki gredo kar trumoma v Ameriko in sicer največ v clevelandске tovarne. Ne zmenijo se veliko za svarilo, da so letos volitve in da se je bati velikih stavk, brez katerih ne mine zlasti v Ameriki skoro nobena volitev, posebno pa kadar so glavne volitve kakor letos. Ob času volitev so največkrat zaprte malone vse tovarne in rudokopi. Na tisoče in tisoče ljudi je brez dela. Kdor si je poprej kaj prihranil, mu čas volitve osuši trdo in krvavo zaslužen denar tako, da zavlađa velika beda, ki uniči na tisoče družin. — Svarimo Vas, ne hodite v svet, kjer Vam je prikrit začetek in konec! Ostanite raje doma, posebno vi možje in mladeniči. Saj se Vam sedaj odpira najlepša prilika, da zaslužite lep denar na domači grudi in se Vam ne bo treba boriti v tujini za vsakdanji kruh. Dne 18. marca se je pričelo z delom belokranjske železnice, ki bo trajalo do dobri dve leti. Potrebovalo se bode na tisoče ljudi, ki bodo imeli lep zaslužek, seveda po zmožnosti. — Kdor želi v tem oziru kaj pojasniti, naj se obrne na družbo sv. Rafaela v Ljubljani, Dunajska cesta št. 32.

Mlekarski tečaj za ženske. Deželni odbor kranjski priredi na Vrhniki mlekarski tečaj za ženske, ki bo trajal od 15. aprila do 15. julija 1912. Namen tega tečaja je ženske učiti molže in krmljenja živine kakor tudi vežbati jih v ravnanju z mlekom, preiskovanju mleka, dalje izdelovanju masla in mehkega sira ter pomivanju posode in snaženju mlekaren. V ta tečaj se sprejme 12 učenk, ki jim preskrbi deželni odbor pristoje stanovanje na Vrhniki in plača polovico stroškov za hrano, ki jo bo dajala Gospodinjina šola na Vrhniki za 1 K na dan. — Prošnje za sprejem v tečaj je vlagati najkasneje do 10. aprila 1912 na deželni odbor kranjski v Ljubljani.

Razdeljevanje vzrejevalnih premij za teleta priredi deželni odbor kranjski dne 27. marca 1912 ob 10. uri dopoldne v Bujah, ob 11. uri dopoldne v Vremskem Britofu, ob 2. uri popoldne v št. Vidu pri Vipavi, ob 4. uri popoldne v Vipavi; dne 28. marca 1912 ob 9. uri dopoldne v Šturjah, ob 10. uri dopoldne na Colu, ob 2. uri pop. v Podkrajju; dne 3. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne v Domžalah, ob 10. uri dopoldne v Ihanu, ob 1. uri popoldne v Rovi, ob 3. uri popoldne v Šmarci, ob 5. uri popoldne v Komendi; dne 13. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne v Mekinjah, ob 10. uri dopoldne v Štranjah, ob 1. uri popoldne v Šmartnem pri Tuhinju, ob 3. uri popoldne v Špitaliču, ob 5. uri popoldne v Motniku; dne 1. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne v Lukovici, ob 9. uri dopoldne v Blagovici, ob 12. uri opoldne v št. Gothardu, ob 2. uri popoldne v Čemšeniku, ob 3. uri popoldne v Izlakah, ob 5. uri popoldne v Lokah; dne 2. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne v Kolovratu, ob 10. uri dopoldne v Kandršah, ob 12. uri opoldne v Pečah, ob 2. uri popoldne v

Moravčah (okr. Brdo), ob 4. uri popoldne v Krtini, dne 10. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne v Podbrezjah, ob 10. uri dopoldne v Podnartu, ob 1. uri popoldne na Posavcu, ob 3. uri popoldne v Mošnjah, ob 5. uri pop. v Radovljici; dne 11. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne v Lescah, ob 10. uri dopoldne v Begunjah, ob 1. uri popoldne na Breznici, ob 3. uri popoldne na Koroški Beli; dne 12. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne na Hrušici, ob 10. uri dopoldne na Dovjem, ob 1. uri popoldne v Kranjski gori, ob 3. uri popoldne v Podkorenu, ob 4. uri popoldne v Radečah. — Natančnejši pogoji se dobijo pri županstvih in živinorejskih združenjih; razvidno je nadalje iz lepakov, katere je deželni odbor doposlal vsem občinam onih krajev, kjer se priredi premovanje.

Kdor želi zadeti 400.000 frankov ta naj čita današnji inserat »Srečke v korist »Slovenske Straže«.

Otrokom najboljše!

To je in ostane:

Kathreinerjeva

Kneippova

sladna kava.

Kathreinerjeva krepi male in povzročuje, da mleko prija, kjer bi se samo upiralo.

Kathreinerjeva
prinese otrokom hiše

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz Radovljice. Kam z denarjem? Letni računski zaključek nove, komaj pred dobrim letom ustanovljene Kmečke hranilnice in posojilnice v Radovljici, izkazuje samo za pretečeno leto denarnega prometa: en milijon sedemsto trinajst tisoč kron. Ta milijonski promet pač dovolj jasno spričuje, koliko zaupanje uživa nova Kmečka hranilnica pri ljudstvu. Ljudje s polnim zaupanjem tu vlagajo svoj denar, ker se jim zelo dobro obrestuje po 4 in pol od 100 kron, poleg visokih obresti imajo pa tudi zagotovilo, da je tu njihov denar popolnoma varno naložen. Denar se posojuje na kmetska posestva, na zemljišča in pa vestnim, dobrim dolžnikom. Vsega denarja je izposojenega pol milijona. Pri tej veliki vsoti izposojenega denarja izkazuje letni račun samo 486 K zaostalih obresti, med tem ko pri drugih denarnih zavodih znašajo zaostale obresti po več tisočakov. Obrestna mera na vknjižbo znaša 5 1/4%, na menice po 6%. Dolžnik vrne lahko izposojeni denar v vsakem času, na račun sprejemajo se tudi najmanjši zneski, kar je v zelo veliko korist dolžnikom. Hranilnica ima svojo pisarno v hotelu »Bastel«, I. nadstropje. Uraduje se vsak dan dopoldne in popoldne. Kljub temu, da ima Kmečka hranilnica že sedaj v začetku toliko prometa, vendar nikakor ne misli zidati lastne hiše. Skušnja uči, da denar, katerega posamezni denarni zavodi porabijo za lastne hiše, se nikoli popolnoma ne obrestuje. Zato pa načelstvo Kmečke hranilnice upošteva to skušnjo in je odločno proti zidanju lastne hiše.

g Iz Cerkelj na Gorenjskem. Ko se je zadnjič popotnik »Slovenskega Doma« vračal iz Poženika — bila je že noč — zasliši, da mu gre nasproti neki človek, ki glasno sam s sabo govori in vmes malo zapoje. Kmalu dospe do njega — bil je majhen možiček, klobuk po strani in dolgo viržinko v ustih. »O, na zdravje — vse za mili narod —« pozdravi popotnika. In ta mož je bil (popotnik »Slovenskega Doma« ga je takoj spoznal) navdušen narodnjak, vrli cerkljanski občan, pšaški dohtar. — »No, gospod dohtar — kako Vam gre?« vpraša popotnik. — »Izvrstno — vse za mili narod,« odgovori gosp. dohtar. — »Zdaj mi vladamo v cerkljanski občini. Četudi ni župan iz naše srede, ampak prvo besedo imamo mi naprednjaki. Saj smo pa tudi inteligentni in petični edino mi naprednjaki — kar drži z duhovniki, so sami berači. Mi naprednjaki imamo kaj pod palcem. — Tisti mesar Gvanteč se hvali, da ima nekaj, pa če le pet prašičev kupi, teče Ahlina pumpat, da mu posodi in tako imata zmirom kaj skupaj, ker Ahlin je res zgleden gospodar na vse strani. In tisti Jeras iz Šmartna? Ljudje mislijo,

da ima kaj grošev? Farbarija! Pa je šel zadnjič volička kupit in me je milo prosil naj mu posodim. Seveda, jaz sem blagega srca in sem mu dal. In moralno smo mi na višku — najbolj poštene ljudje. Kdo ne pozna Compata in Štera — niso li to poštenjaki od nog do glave? — »Kje pa se tako-le zbirate, kar je vas vašega kalibra?« — »Pri sv. Družini. Vse za mili narod, tam se zbiramo sami naprednjaki — pridejo nas počastiti tudi učitelji — dá, še učiteljic ne manjka med nami. In tako je prav! Bodo-li učitelji hodili med klerikalce, te smeti — te reveže zamazane. Pri nas je luč in svoboda. In prav dobro se tam zabavamo — ker gospodar je naš vrlj pristaš, zato se pa tudi mi zanj potegnemo. On zna. Pobožnim ženicam govori o pridigah, ki jih je slišal na sv. Višarjih. Kadar smo pa mi skupaj, takrat pa udarimo po duhovnikih, zlasti cerkljanskih, da se vse kadi! Tudi njegov sin je vrlj dečko — očeta že prekosi. Le škoda, da nimamo več prejšnjega župana. Klerikalci so ga izvolili, v našo družbo je pa rad zahajal in marsikaj razodel, kar je tam zamolčal. No, pa tudi tega župana bomo že držali na vajetih — vsaj drug nobeden ne pozna postav in paragrafov, kakor mi naprednjaki.« — In dohtar je zgovoril — viržinko v usta vtaknil — veter potegne, se upre v viržinko in dohtarja vrže v rozor na njivo, kjer je sanjal o liberalni zmagi.

g Iz Kovorja pri Tržiču. Gospod urednik! V 11. številki Vašega cenjenega lista ste prinesli iz Kovorja pri Tržiču res veliko zanimivo novost, da sta namreč v Kovorju dve stranki, in sicer liberalna in pa S. L. S. O liberalni stranki nam ni nobenemu nič znanega, mi vemo samo to, da smo vsi pristaši S. L. S., da imamo po vsi vasi »Domoljuba«, in da od nas nobeden ne misli se z liberalci pajdašiti. Res pa je, da sta pri nas kakor marsikje drugod na Kranjskem dve struji med pristaši S. L. S.: ena stoji na strani sedanjega občinskega odbora in sedanjega župana, druga pa je temu nasprotna. Nobena pa ne pripada liberalni stranki. Nasprotni so pa nekateri sedanjemu odoporu zaradi tega, ker so bili ti za stavbo nove šole in so nasprotovali popravljanju stare šole, ki je stalo znabití le par kron manj, kakor bi nova šola stala. Tudi sicer niso nekateri z gospodarstvom sedanjega občinskega odbora zadovoljni, toda te stvari ne spadajo v javnost in v liste, to bomo že pri volitvah v domači občini obdelali. Če bo nas več, bomo zmagali mi, če bo pa imel sedanji občinski odbor več na svoji strani, bo on zmagal. Glavna stvar pa je, da na vsak način zmagá S. L. S.

g Bistrica pri Tržiču. Na dopis iz Kovorja v »Domoljubu« od 14. marca 1912 glede občinskih volitev odgovor. Dve stranki si stojita nasproti, kovorska in bistriška. Kovorska hoče od 18 odbornikov zase imeti 16, bistriški pa milostno privošči samo dva, čeravno ima bistriška podobčina malo manj kot polovico vseh volivcev in plačuje več

kot tretjino davkov. To je krivica, zoper katero se je uprla bistriška stran in ki jo mora obsojati vsak pristaš S. L. S., h kateri pripada bistriška stran v ogromni večini. Pri sedanji volitvi se ne gre za to, ali bo zmagala S. L. S. ali kaka nji nasprotna politična stranka. Gre se le za to, ali bo še dalje v kovorski občini neomajeno vladala sedanja stranka ali pa pride do pravičnega zastopstva tudi bistriška podobčina. Bistriška podobčina gre v boj obenem pod praporom S. L. S. Toliko v pojasnilo javnosti, da ne bo bistriška podobčina veljala za nasprotno S. L. S.

Bohinjska Srednja vas. V nedeljo, dne 17. marca, je predaval pri nas gosp. sodni svetnik Regalli iz Radovljice o različnih pravnih zadevah, o testamentih, procentih, kako ravnati, ako si hoče kdo pridobiti pot čez tuji svet in naposled podrobno razložil, kako bodo po novi postavi urejeni občinski posredovalni uradi. Spoznali smo, kako bodo ta domača mirovna sodišča velikega pomena, ker bodo imela v gotovih zadevah skoraj isto veljavo kakor sodnja in bo na ta način prihranjenih mnogo nepotrebnih potov in stroškov. Poslušalci, ki jih je bila dvorana nabitó polna, so z velikim zanimanjem sledili g. svetniku. Bodi še enkrat na tem mestu visokemu gospodu izrečena najtoplejša zahvala, da se je potrudil med preprosto ljudstvo, ki je res v teh stvareh zelo potrebno, pa tudi željno pouka! Upamo, da bo blagorodni g. svetnik ob priliki zopet rad prišel med nas. Dal Bog še mnogo takih uradnikov, ki nimajo za ljudstvo le paragrafov, ampak tudi srce!

g Iz Šmarce. Tudi pri nas smo dne 14. marca 1912 skončali volivni boj, ki smo ga pričeli junija 1911. Kajti ta dan je bil soglasno zopet izvoljen županom Janez Benda, posestnik v Šmarci, in to že v tretjič. Za svetovalca sta pa izvoljena Jožef Okorn iz Duplice in Janez Jeran iz Šmarce 20. Kako samozavestno je plapolala ta dan zastava nad društvenim domom, v dokaz, da je zavladal zopet mir nad občino. Vsi napori Matijevega Janeza in Špurce so zaman, niti Logar in Bertinov Tonček jima nista mogla pomagati do zmage. Vsem skupaj pa, kar Vas je v narodno-naprednem klubu, od sluga Agricija do prezidenta Šimeka pa kličemo: Le mirno kri, le hladnokrvni do prihodnjič!

g Dol pri Ljubljani. Naši ljubeznjivi nasprotniki so od zadnjih občinskih volitev postali hudi »pismarji«, veliko pišejo v »Slov. Domu«, gotovo iz hvalevrednega namena, nas malo podražiti, sebe pa olajšati; imajo najbrže slabo vest. Seveda, kako resnica pri tem izhaja, to je druga reč. Nismo sicer v položaju, da bi za vsako pisanje »Slovenskega Doma« in podobnih listov sproti zvedeli in sproti odgovarjali, se tudi ne izplača, ampak včasih pa je le treba katero reči v splošno pojasnilo, ne toliko v odgovor ljudem, ki to pišejo. Seveda na polje osebne »šimfarije« in babjih čenč za vami ne gremo, le imejte tu monopol; rečemo le: »Prijetelj, ti se jeziš in zabavljaš, torej nimaš prav.« Nad čem se torej dopisnik »Slov. Doma« spodtika? To je naprej »velikan-

ska« volivna sleparija, ki jo je hotel »nekdo« iz Dola povzročiti, da je oddal dve rdeči glasovnici skup, mesto ene same. Potolažite se, vi pravicoljub, in bodite prepričani, da dotični »nekdo« tega ni nameraval, ampak zgodilo se je pomotoma, da je imel zganjeni dve glasovnici, eno pripravljeno za nekoga, ki je kasneje prišel na volišče. Če pa že hočemo govoriti o volivnih sleparijah, dragi dopisnik, pa le malo primite za nos sebe in svoje tovariše, ki ste skupno volivni imenik sestavljali. Tak volivni imenik, kjer se mora šele izreklamirati umrle volivce, kakor je bila Helena Rovšek, ali pa kjer mladoletni nevolilci figurirajo kot pravi volilci, in drugi, ki so pod kuratelo, to je pa precej podobno »švindelnju«. O volivcih iz daljne Amerike nam bodete pa tudi dovolili, da kaj malo verujemo v pristnost dotičnih podpisov, pa si mislimo svoje, ker vas poznamo. — Glede tovarne sicer ni naša stvar se zanjo potegovati, se lahko sama brani na primeren način brez prelivanja črnila po časnikih; pripomnimo le to-le: Nekaterim našim mogočnjakom se čudno zdi, da župnik sploh občuje s tovarnarjem-drugovercem. Ampak župnik ne more nič za to, da mu tovarnar več zaupa in bolj podpira njegovo delovanje, kakor marsikatera »brumna« ovčica iz lastnega hleva, ki meni, da je njena dolžnost, župniku veljavo izpodkopavati ter ga povsod ovirati, pomagati pa s svojim neumnim postopanjem zagriženemu liberalnemu učitelju do moči. Obnašajte se, kakor se spodobí poštenim kršč. možem, svojemu duhovniku nasproti, pa bo mirna Bosna. — Tisto klobasanje o klerikalno-nemški zvezi je pa preneumno. Kakšna zveza pa je bila takrat, ko je tovarna skozi več let z vami glasovala? — Dopisnik se spodtika tudi na tem, da se je v »Domoljubu« omenilo nekaj tudi beričevske škarparje, pa je nekaj braj, kar ni bilo zapisano. Noben pameten človek ne zavida tem delavcem njihovega zasluzka, nasprotno, le dobro naj bodo plačani, pa malo manj naj pri Pirnatu zapijo, pa bo vsem vstreženo in marsikaka surovost manj. Le to se je hotelo poudariti, da ravno zaradi škarpe si ta in oni ne upa prave barve pokazati v srcu pa morda preklinja Pirnatovo komando in mogočnost. In tega mnenja smo še vedno. — Kar se tiče pa zasluzka v tovarni, je to zadeva delavcev in tovarnarja, naj se med seboj pogovore. Kdor meni, da mu barva škoduje, naj si drugačen zasluzek poišče, tovarna pa nadomestilo tudi lahko dobi. Milo rečeno pa je, če pravimo, da tovarna vsaj toliko koristi celemu kraju, kakor Pirnat in Reich skupaj. — To je sedaj položaj v Dolu; in da je tak, kje je vzrok? Stari možje pravijo, da pred nedavnim časom ni bilo tako. To je bilo takrat, ko je še stari Pirnat v Beričevem živel. To je bil seveda drugačen mož, kakor njegov sedanji Johan; mož, ki je cerkvi in duhovniku zaupal. Da je sin čisto drugačen, to je deloma sinova lastna zasluga, največ pa po

splošnem mnenju zasluga Reichova. Ko bi bil dober kršč. učitelj v Dolu in bi se ljudje varovali proticerkvenega berila, pa smo hitro edini. To je sad proticerkvenega berila, proti kateremu pri mnogih duhovnik zastoj svari; žalostne posledice bodo pa dotične hiše že se občutile. Stvar se temu ali onemu zdi bolj malenkostna, češ, saj smo vseeno kristjanje, ampak zgodovina priča, da se proti cerkvi še nikdo ni bojeval brez kazni. Vedno se tudi potrjuje stara prislovica: »Povej mi, kaj bereš, in povem ti, kdo si.«

g št. Jakob ob Savi. — Občinske volitve se bodo vršile dne 29. t. m. Mi jih nismo prav nič težko čakali, saj imamo prav dobrega in vestnega župana. Težje je pa menda čakal nekdo rešitve reklamacij zoper volilne imenike, ki je kljub temu, da si je bil zmage svest, imenitno pogorel. Mislil je župnika in župana pripraviti ob nekaj glasov, kakor bi bila župna nadarbina, župna cerkev, mežnarija in več občinskih parcel, ki predstavljajo lastne juristične osebe, bile ista oseba z župnikom oz. županom. Mož je bral § 14. obč. vol. reda, § 15., ki govori o jurističnih osebah, pa ni znal brati oz. ne razumel. Pomilujemo vsakogar, kdor se je temu modrišanu vsedel na limanice. — Podoba pa je, da se hočejo nekateri zaslepljenci še dalje dati voditi za nos! Začela se je neka agitacija zoper sedanji odbor, češ, da bo ta odbor, če pride še enkrat do veljave, zidal z občinskim denarjem društveni dom! — Možje! Ali ste res zadnjih deset let prespali? Kje je še občina zidala društveni dom in kje so tisti odborniki, ki bi to dovolili? Saj je vendar že samo na Kranjskem danes do 40 društvenih domov! Res pa je, da imajo večje občine svoje občinske hiše, to je pa pač nekaj drugega! Posojilnica, ki je imela koncem lanskega leta že nad 5000 kron rezervnega zaklada, je res mislila posoditi okrog 6000 K za društveni dom na poroštvo 11, reci enajst porokov, izmed katerih jih je mnogo dovolj močnih, biti vsak sam za-se porok za to vsoto. Začela se je gonja, češ, kaj bo potem s posojilnico. Možje, pomirite se! Odbor hranilnice in posojilnice v teh razmerah odstopi od svoje namere in društveni dom se ne bo zidal, ako se ne dobi posojilo drugod, dasi bi bilo posojilnično posojilo v tej višini varnejše kot marsikatero drugo. Zdaj, ko imate to izjavo, lahko preneha vaša stranka. Mi stojimo na stališču S. L. S., na katerem upamo, da stojite tudi vi. Mi nimamo ničesar zoper vaše moze, a v odbor jih ne more več kot 12. Tudi nimamo nobenega izmed kmečkih mož za tako omejenega, da bi mislili, da je to neslano jed sam skuhal, pač pa vas hoče nekdo zlorabiti, da se bo potem hvalil po »Slovenskem Narodu«, da so v št. Jakobu zmagali liberalci! Zakaj ne poveste kandidatov? Ako nimate med sabo tistega viteza z razbito glavo, ki se mu sline cede po tistih časih, ko je smatral občinske seje za šole pijančevanja, potem si lahko roke podamo.

Gonja zoper društvene domove pa izhaja od liberalcev, ki jih bode v oči vse, kar je na katoliški podlagi. Če bi bil dom vzgajališe liberalne surovosti, pa bi bilo vse dobro!

g Iz Tržiča. Ze sredi novembra so se vršile občinske volitve za trg, a še sedaj ni znamenja, kdaj bo volitev novega župana. Skoro po vsej deželi so volitve zaključene in ugovori rešeni, le Tržič dela izjemo v tem oziru. Radovedni smo pa vseeno, kdo in kje se ta zadeva tako ovira, saj je bilo slišati že pred par meseci, da je volitev potrjena. Dva stara občinska odbornika sta že v tem času umrla, ali morda čaka vlada, da bodo vsi pomrli?

g Iz Smednika. Zapustil nas je dne 11. t. m. vrli gospod Val. Legat, c. kr. višji orožniški postajenačelnik v Valburgi. G. Legat je bil tako priljubljen in spoštovan v občinah Smednik in Mavčiče ter si je v teku svoje trinajstletne službe pridobil pri ljudstvu toliko zaslug in zaupanja, da je bilo marsikomu hudo pri srcu, ko se je dobri gospod poslavljaj iz naših krajev. Posebna deputacija pod vodstvom gosp. župana Burgerja je izrekla svojo zahvalo za njegove obilne zasluge pri c. kr. deželnem orožniškem poveljstvu v Ljubljani. Gosp. Legatu pa kličemo ob slovesu: Iskrena hvala! Mi vas ne zabimo nikoli!

g Gorje. Postaja Vintgar—Podholm bo meseca maja otvorjena; do tedaj bodo končane že tudi vse priprave in naprave. — Brzojav v Gorjah bomo dobili še tekom tekočega leta. Prispevati smo morali interesentje 1200 kron. Iste je občina že tudi poslala direkiji v Trst. Napredek se kaže v Gorjah vsestransko.

g Vič. V nedeljo zvečer se je iz Končanove gostilne vračal tukajšnji kovaški mojster Jožef Škerlj. Grede mimo šole, je preveč krenil z glavne ceste in zašel v mimotekočo, narastlo Glinščo, iz katere so ga zjutraj potegnili mrtvega. Ta velika nesreča bo gotovo poklicane oblasti opozorila, da je tu neobhodno potrebna ograja in da je treba nekoliko bolj skrbeti za razsvetljava v naši občini. Pokojni Škerlj je bil miren značaj in se je marljivo držal svojega poklica.

g Sv. Helena. Za župana v občini Dolsko je izvoljen enoglasno g. Franc Zupančič, posestnik in trgovec v Kamnici.

g Dolsko. Imenitno blamažo so si privoščili naši naprednjaki s svojo pritožbo zoper občinske volitve. Ker so navajeni pošiljati brezimna pisma in pa laži brez podpisa odkladati v »svinjski dom«, so si modro mislili, pa napravimo še pritožbo brez podpisa; tako se namreč najbolj brez skrbi lahko laže. In so upali in kričali in lagali: še enkrat bomo volili. Deželna vlada pa je slavno pritožbo vrnila s kratkim poukom, da pritožba ni sposobna za uradno obravnavo, ker je brezimna. I seveda, to je vsak, kdor ni »napredne«, že naprej vedel. G. župan je bil silno preveč vljuden, da take budalosti

ni koj v koš vrgel. No pa je tudi prav, so vsaj pokazali, kako so napredni, da vsi skupaj niso sposobni priproste pritožbe napraviti. V svoji naprednosti so tudi izbrali 6 (reci šest) kandidatov za občinski odbor, ki ne znajo črke brati ne zapisati. Ne vemo, kdo bo zdaj napredoval, ker take luči ne bodo svetile v občinskem odboru. Po velikih težavah in bridkosti so sedaj ostali: 1. stari lisjak brez županskega stolca; 2. junaško dekle ali kratkokrila amaonka brez ženina in 3. napredna stranka brez imena in brez napredka. Pobožni liberalni očka pa pravijo, da je tako volja božja. Tudi mi tako mislimo.

Dolenjske novice

d št. Vid. Umril je dne 11. t. m. v Dobu pri šent Vidu na Dolenjskem občeislani gospod Josip Kozlevčar, mesar, trgovec in posestnik. Bil je najbližnji sorodnik umrlega vojaka iz rusko-francoske vojne Andreja Pajka.

d Štanga. Visoki deželni odbor je priredil kmetijsko-poučni tečaj v tukajšnji šoli v dneih 10. in 11. marca. Nadzornik inženir g. Ivan Rataj je predaval o govedoreji; o prešičoreji je govoril dež. živinorejski inštruktor Jak. Hladnik. Oba sta ljudem, katerih je bilo obilo dopoldne in popoldne v nedeljo, veliko koristnega povedala in naukov dala. Ponedeljek dopoldne je pa govoril dr. Lovro Pogačnik jako živahno in podučno o kmetijskih zadrukah, popoldne je pa lepo, zanimivo govoril o sadjarstvu g. Martin Humek. Imel je veliko poslušalcev, krepko je ljudi navduševal za umno sadjerejo. Hvala visokemu deželnemu odboru kranjskemu za to prireditel! — Štangarji.

d Iz Prežganja pri Litiji. V dnevih 10. in 11. marca vršil se je od kranjskega deželnega odbora določeni kmetijsko-poučni tečaj v prostorih ljudske šole. V nedeljo pri dopoldanskem in popoldanskem predavanju je bilo ljudi polna šola in še zunaj so stali; v ponedeljek je bilo malo ljudi, deloma radi poljskega dela, deloma ker je to prvokrat, torej še ni toliko zanimanja. V nedeljo dopoldne je po prvi maši predaval gospod Jožef Hladnik o prašičoreji; poudarjal je zlasti, kako naj kmetje gledajo na izbero plemena, na snago v svinjarkih, na red krmljenja, na bivanje na prostem itd. Ker imajo tukaj ljudje veliko plemenih svinj, je podal praktične nauke o izreji mladih pujskov. Popoldne je predaval gospod Rataj o govedoreji, priporočal kot posebno sredstvo za zdravje živine pašo in druge praktične podatke. Gospod Humek je z znano navdušenostjo predaval o sadjarstvu, zlasti z ozirom na lepo tukajšnje podnebje in ugodno lego za sadje. Naučil je navzoče fante, ki jih je bilo pri predavanju precej, cepiti na razne načine; popoldan pa je predaval z velikim zanimanjem dr. Pogačnik o kmetijskem združništvu. Kolikortoliko bo ta tečaj imel dobrih posledic, zlasti da se stvar spravi med ljudstvo, marsikdo bo poizkušal; zla-

sti pa je dobro znamenje, da se mladi fantje Orli, bodoči gospodarji, zanimajo za ta poduk. Da se ne manjka posameznih mračnjakov, tepcev in starokopitnežev, je razumljivo. Kako ti ljudje sodijo, naj navedem besede, ki jih je izustil tak starokopitnež: »Kaj bom hodil poslušat te osle iz Ljubljane, davek nam bodo naložili, jutri bo prišel en dohtar, bo rajtal gotovo 100 K. Šenkajo naj mi eno kravo ali bika, potem bom pa rad zraven šel.« Dobro si jo poguntal, za take je treba poduka.

Ponikve. Poslano. V »Slovenskem Domu« dne 9. t. m. piše neki zakotni liberalni dopisnik članek »iz velikolaške okolice«. Dopis je od kraja do konca zlagan. Namen ima spraviti ob dobro ime neke gotove osebe. Resnica na ljubo, kot očevidec omenjenega dogodka, moram priznati, da ni res, da bi se bile tri dekleta iz sosednjih Ponikvev med celo mašo pogovarjale s fanti pod korom. Res pa je, da so neki pobalini delali nemir v cerkvi, kateri pa nikakor ne pripadajo k naši stranki. Seveda o teh dopisnik molči. Dalje tudi piše, da bode v prihodnjem »Slovenskem Domu« objavil imena dotičnih deklet. Nam je to prav; toda objaviti mora tudi svoje ime, da bodedo vedeli, s kom imamo opraviti. Lahko je jemati dobro ime pod krinko liberalnih listov. — And. Adamič, Ponikve.

Iz Predolj. V zadnjem času je naša občina postala imenitna. Prvi nas je povzdignil visokošolec Vinko Zalokar s sramotilnim dopisom v »Domačem prijatelju« št. 12. iz leta 1911. Seveda je pozabil ta visokošolec, kje je ljubljansko semenišče, kje so usmiljeni bratje v Novem mestu, kdo so davkoplačevalci, ki so mu pripomogli do mature in študiranje na Dunaju. Kaj pravite Vi, gospod Vinko, kje bi Vi študirali medicino, če bi ne bili kmetje in cerkev sprejela Vašega očeta za organista brez skušenj v Šmartnem pri Litiji, v Šmarju, na Igu, v Škocijanu, na Kopanju in Zaljni? Morda bi šli tudi Vi, gospod mediciner, gnoj kidat, kakor Vaš krčmar v »Domačem prijatelju«, da nismo mi radenski kmetje Vašemu očetu šenkali marsikatero merico žita. Veste kaj, gospod mediciner, drugič napišite rajši povest, kako smo mi radenski kmetje in davkoplačevalci usmiljeni, ker trpimo že sedem mesecev Vašo sestro v šoli, četudi nima nikake pravice do prostega stanovanja v naši šoli, ker je bila že koncem decembra l. 1911 suspendirana od poučevanja na naši šoli, pa jo le še trpimo v šoli. Kaj ne, gospod mediciner, mi kmetje ne poznamo šolskih postav, zato pa Vaša sestra z očetom vživa prosto stanovanje v naši šoli, četudi mora naslednica v šolski službi po vas iskati stanovanja. Naj bo že konec teh žalostnih razmer na naši šoli.

d Krško. Liberalci imajo nov »plan«. Več kot polovico naših mož bi radi volili, samo da bi svoje »magnate« spravili skozi. Še »smolarja« so zavrgli; tudi mladi »Volavšek« jim ni več všeč. Pa za »aprila« se mi ne damo imeti: kmetje bomo pregledali purgarske »rajtenge« in raznim »škricem« bo-

mo neusmiljeno stopili na — kurja očesa.

d Svetoduški paša se »kršči« in priduš! Čemu pa? Pravi, da ne gre nikdar več k volitvam! Tudi Šklajberjev boter se tako zaklinjajo. Zahtevajo, naj se jih iztrga iz štamplij, ki še niso plačane! Prazne skrbi: 1. in 2. aprila bomo vse liberalne strice in botre »iztrgali« iz občinskega odbora. Sicer pa purgarskim liberalcem prav nič ne verjamem, če prisegajo pred Bogom, ali pa pred — vragom!

d Svetoduški paša ni več sam. Pridružila sta se mu leskovški konjedec in ferar ter Završnik iz M. Podloga. Ti liberalni ptički so se »odlikovali« pri volitvah. Dne 1. in 2. aprila jim bomo skuhalo — ričet.

d Krški liberalci že delajo testament. Pa jim kar ne gre skupaj. Manjka namreč več tisoč kron, katere jim je dala gospa Hočevnar. Šklajberjev stric so zdaj v velikih skrbeh, tudi Romihov ata so v škripcih, ker 1. in 2. aprila čaka vse magnate politična smrt in — obračun!

d Šmarjeta pri Novem mestu. V nedeljo, 17. t. m., sta se v tukajšnji šoli vršila dva predavanja. Govoril je gosp. Leopold Puhar iz Ljubljane, in sicer ob 1. uri popoldne šolski mladini ter ob 3. uri odraslim; oba predavanja sta bila protialkoholnega značaja ter pojasnjavana s skioptičnimi slikami. Pritisk ljudstva pri drugem predavanju je bil tolik, da je bila prostorna šolska sobana dokaj premajhna. Znak, da tudi ljudstvo, živeče pod vinskimi goricami, spoznava veliko škodljivost nezmernega uživanja alkohola.

d Radeče. Zahvala. Vsem cenjenim volivcem, ki so dne 15. sušca t. l. oddali svoj glas za kandidate S. L. S., ter vkljub brezmejnega nasilstva, prošnji, groženji ter raznih drugih nečastnih sredstev, ki jih je uporabljala socialnodemokraška - liberalna zveza, ostali trdni neomajani zvesti naši volivci, ter vsem, kateri so pomogli do častne zmage, izrekamo na tem mestu našo najsrčnejšo zahvalo! Ponosno plapolata danes na vseh vrhovih naše občine zmagoslavna zastava Slov. Ljudske Stranke, stranke našega kmečkega ljudstva, katere neumorno delovanje in vse pošteno stremljenje za slovensko ljudstvo je zasnovano na trdno skalo naše svete vere! Na tleh v prahu pa leži strta danes stranka, katera deluje za razporoko, protikrščansko šolo in sploh za razkristjanjenje našega poštenega slovenskega ljudstva. Z Bogom za ljudstvo! — Odbor Kmečke zveze za sodni okraj Radeče.

d Št. Rupert. Mlekarna je imela preteklo nedeljo svoj redni občni zbor. Iz tega smo zvedeli, da je imela čistega dobička 4517 K, čeprav se je na vsem premoženju odpisalo nekaj nad 2600 kron, kar bi znašalo potem dobička čez 7000 kron. Za mleko so ljudje dobili nekaj nad 22.500 kron samo za lansko leto. Vseh članov je bilo ob novem letu 181. Čistega dobička ima mlekarna že 8500 kron v treh letih. Ako

Bog da srečo, bode v par letih brez dolga. Liberalci, vam se pa sline cede in delate kisle obraze, ker vaše laži nič več ne drže, ker vam nihče več ne verjame! Naše geslo pa bodi za naprej vedno: Eden za vse, vsi za enega, z vsemi pa Bog in božji blagoslov! — Volitve bodo pomnili naši liberalci. Sami so goljufali, kar so mogli, sedaj bi pa radi kaplana spravili v zapor. Nič ne stori to za liberalce, če koga h krivemu pričevanju silijo in napeljujejo, saj so navajeni že vseh lumparij. Eno pa velja za liberalce, da bodo volivci in volivke tem bolj gotovo pomedli z njimi, kolikor bolj bodo preganjali duhovnike. Ljudje že vedo, kdo več naredi zastonj, kakor liberalce za denar.

d Tržišče. Pri nas se še to pomlad ustanovi telovadni odsek Orel, v katerem se bodo fantje s pošteno zabavo in poukom izobraževali telesno in duševno. Tak odsek je bil pri nas že davno potreben, ker raznih krokarjev je tudi tako preveč, kar bi nam vedel potrditi tudi neki gospod iz Ljubljane, ki je mimogrede proučeval naše razmere. Vsa to pa kratki spanec našim nasprotnikom, ki poskušajo znesti jajce, iz katerega naj bi izlezli sokoliči. To jajce znesti se posebno trudi znanj junak Jelenčev Tone iz Gabrijel, mož velike postave, in k temu tudi primernih duševnih zmognosti, kar se kaže v dopisu »Slov. Doma« št. 8, kjer se tako duhovito razlaga sveto pismo, da moramo le častitati bralcem tega lista, da imajo med svojimi mazači take modrijane, proti katerim so razni »Sokratii« prave ničle. Samo to skrbi naše naprednjake, kje bodo dobili za Sokola potrebni material, ker kar je poštenih fantov v Tržišču, se ne bodo družili s Sokolom, kjer bi se učili raznih surovosti. Z raznimi obritimi ali kosmatimi petelini pa tudi napredni učenjaki ne bodo delali čudežev!

d Iz Adlešič, 16. marca. Take razburjenosti, kakršna je bila letos za časa volitve minoli četrtek, Bela Krajina še ne pozna. Liberalci so hoteli na vsak način iztrgati Belo Krajino iz rok S. L. S., naj stane kar hoče. Z našo občino volj v deželni zbor tudi sosedna občina Griblje v podzemeljski fari, katera je bila od nekdanj liberalna. Pri nas je bilo z gribeljsko občino vred 160 volilcev, 103 iz naše občine, 57 pa iz gribeljske. Izid volitve je bil: Dermastia 67, Mazzele 31 glasov. Mazzele je dobil, kolikor je znano, skoraj vse glasove iz Griblje, izvzemši par glasov. Razun teh pa še 21 glasov od Bojančanov, ki so tudi naši občani, a po veri pravoslavni in ne spadajo v našo faro. Ti volijo prav vselej liberalno, le eden je volil z nami. Iz naše fare in občine pa je oddalo svoje glasove za liberalce le okoli 18 do 20 volilcev, a okoli 60 pa za Dermastio; teh ne premoti nikdo, četudi liberalci poskušajo, pa so neomahljivi. Ti pa tudi po večini bero »Domoljuba«, zato so tako stanoviti in se drže prav pri vsakih volitvah strogo S. L. S., kar jim je res v čast. Omeniti pa moramo tudi še, kako so se obnašali liberalci gribeljski

in bojanski. Pripeljali so se k nam na sedmih vozeh in oboji so imeli seboj tudi zastavo. Ko so se Gribeljci pripeljali na volišče mimo župnišča, so kričali: Živio Mazzele! in s pestmi pretili proti župnišču. Še huje pa so rogovili po volitvi, ko so se najeli pečenega prasca v liberalni krčmi in »likof« pili vsled zmage. To zmago bodo pa Gribeljci najbrž še obžalovali, kakor tudi Bojančani, ki se zmirom ločijo od druge občine in gredo svojo pot za liberalci.

d Št. Janž. Nismo se motili, ko smo poročali o napredku liberalnega voza. Še nekaj o tem. Imetnik istega voza ima v spremstvu tajnika, več ogleduhov in za svojo previdnost še stražnika. Kljub previdnosti so vendar le nekaj izgubili, kar jim je ušlo v »Slovenski Dom«. Vsled napornosti so na svoje ime pozabili, svoje pregrehe pa hočejo vohče pred svetom očistiti, dasiravno je posamezni tu in tam pred ljudstvom nesramno početje priznal. Kajne, Vinko, tako spet ne bo šlo?! Radovedni smo, kedaj dobi vaš stražnik policijsko uniformo, da bo poskrbel za varnost ljudi in zlasti šolskih otrok po okrajni cesti pred konjskimi kopiti. Tako se je zgodilo preteklo nedeljo, ko je bil en fant vsled konjskega udarca v smrtni nevarnosti. Repovžev »očka«, vam svetujemo, da imate žrebeta na varnem, mi hočemo imeti na javnih cestah prosto! — No, Hanzi, kdaj bo občinska zapornica gotova? Mogoče jo pripravljate za tako imenovane v »Slovenskem Domu« policijske pse, — katere baje nameravaš potem v šolo za Sokolčke v izobrazbo porabiti . . .

d Iz Ambrusa. Torej občinske volitve so zopet razpisane, in sicer na dan 28. t. m. Naši možje vedo, kaj bodo storili; brez dvoma bodo vsi zvesti ostali S. L. S. Nekateri bi pa radi igrali vlogo tiste živalice, ki je pol tič pol miš; boje se zamere na eni ali drugi strani. Možje, ne bodite šalobarde! Pokažite odločno svoje moško prepričanje in volite tako, kakor zahteva blagor naše občine. In blagor naše občine zahteva, da stoji v vrstah S. L. S., da voli tako, kakor volijo vse občine, ki stoje na strani večine deželnega odbora! Vrli volivci in volivke! Poskrbite, da bo 28. marca za vselej med nami konec strupenega liberalizma!

d Iz Ambrusa. Naš občinski zastop se mora temeljito spremeniti. Kakor do sedaj ne more več dalje iti. Zadnja leta za nas ni bilo menda nobene postave, postava je bila samovolja par liberalnih privržencev. Zadnja tri leta se niso nikdar zakonito odobrili računi. Postava zahteva javne razpoložitve računov skozi štirinajst dni, predno jih občinski odbor odobri. Pri nas se niso nikdar razpoložili. Zato so pa tudi po tem! Naj navedem samo par zgledov. Konec leta 1909 se kaže po blagajniški knjigi primanjkljaj v občinski blagajni okrog 150 K, ta primanjkljaj ni prenešen v leto 1910, nasprotno se otvoril račun za leto 1910 z opombo: »Ker denarja preostaja, se vrne 80 K v ubož-

no blagajno.« Kak red je to, če na starega leta dan denarja manjka, na novega leta dan ga je pa preveč? In če ga je preveč, je vendar treba zapisati, odkod se je dobil. Sedaj naj pa nasledniki ugibljejo. — Nadalje se tudi občinski denar ne bo smel več rabiti za pijačo. Zadnjih par let je bilo izdanih okrog 70 K za pijačo odbornikom ob sejah. Proti temu najodločnejše ugovarjamo in hočemo poskrbeti, da tisti, ki jih je nezakonito izdal in obenem tudi prejel, ta znesek tudi povrne občinski blagajni. Najodločnejše tudi ugovarjamo, da se je ubožni denar izdajal za grdo žganje ob čutju pri mrličih občinskih ubožcih. — Naši liberalci se grozno boje, da bi jih naš občinski odbor z davki s posestev ne pregnal, in kriče, da mislimo na občinske stroške zidati drag požarni dom, društveni dom in ne vem kaj še. Vsak pameten človek ve, da je to laž. Sami pa nasprotno res iz same nagajivosti mečejo občinski denar na cesto. Pri volitvah meseca oktobra smo mi dobili nad 180 glasov, nasprotniki pa le okrog 60 (ne 80, kakor se je tedaj poročalo), torej so imeli le eno tretjino glasov; a iz same nagajivosti so se pritožili in končno oblasti nalagali, da občinska tabla visi v veži, kar ni res, in s to lažjo so končno volitve razveljavili. Volitve so stale občino nad 180 K. Ta denar je sedaj proč vržen. Ko bi le polovico zgorajšnje svote dali požarni brambi, bi se pa drli, kakor bi jih na meh drl. — Sicer pa vedite, da se bodo storili koraki, da bo oni plačal volitve, ki se je dne 19. decembra nalagal glede občinske table. Temu resnicoljubu pa še eno vprašanje. Ali so ti znani paragrafi 101., 102. in 103. kazenskega zakonika, ki določuje kazen od enega do pet let vsake-mu uradniku, tudi občinskemu, ki se v uradnih stvareh laže? — Dne 28. marca bodo zopet volitve. Možje, volite enoglasno zavedne pristaje S. L. S. Čas je, da pridemo vendar do reda in ugleda. Pri sedanjih razmerah smo pa le v zasmeh.

d Krško. Nove volitve so razpisane na dan 1. in 2. aprila. Samo en up še imajo purgarji. Upajo namreč, da radi važnega dela na polju in vinogradih ne bo ljudi na volišče. Pa tudi ta up jim je splaval po Savi: zavedni volivci nimajo važnejšega dela kakor liberalcem polomiti zobe že na dan 1. aprila!

d Janče. Tukajšnji posestnik Fr. Jančar je bil lansko leto kaznovan radi kuhe žganja. Kazen je bila res visoka. Po nasvetu nekega ljubljanskega gostilničarja se je obrnil na nekega pisarja, da bi mu napravil prošnjo za znižanje kazni. Obljubil mu je takoj, da je pripravljen narediti prošnjo, in sicer brezplačno, samo koleke za prošnjo mu mora plačati, in res mu je dal za koleke 12 K. Ko je Jančar vprašal pisarja za njegovo ime in stanovanje, mu je odgovoril, da ne sme povedati, češ, da bi prišel ob službo, ako bi se zvedelo, da dela take prošnje brezplačno. Jančar mu je verjel, molčal in pričakoval, kedaj bode prošnja rešena. Pred krat-

kim pa je prišel berič ter mu zarubil razno imovino. Čudno se mu je zdelo, da ni dobil nobenega odgovora na prošnjo. Šel je vprašat c. kr. finančno ravnateljstvo in tamkaj so mu povedali, da niso prejeli nobene prošnje. Sedaj je šele spoznal, da ga je pisar osleparil. Ker se je sedaj zvedelo tudi za ime in službo tega pisarja (sleparja), se opozarja, da takoj vrne Jančarju 12 kron, ako ne, se bode objavilo tudi njegovo ime in ovadil sodišču radi goljufije.

Notranjske novice

n Iz reške doline. O zadnjih dopolnilnih volitvah v Košani poročal je že Slovenec na kratko. Naj dodamo še nekaj zanimivosti. Na Suhoriji je nasprotni kandidat — nek Čič iz Primorskega — imel pripravljene klobase in svinjska reberca, da bo svoje zveste pogostil, ker si je bil zmage čisto svest. Prišlo je drugače, ostal je v manjšini. Kako so se gostili, ni znano, le toliko vemo, da so se pozno zvečer zbrali pri svojem generalu, kjer so dali duška svoji jezi. Prvi je nastopil neki Vuk ter udaril po mizi, češ volitev mora biti razveljavljena, pritožili se bomo. Potem pa nastopi sam propali kandidat Cergolj in modruje: Sedaj bo drugače, farji nam ne bodo komandirali, priti morajo možje z bradami, kakor so bili v Ricmanjih, jaz sem za to, da pridejo. Sedaj, možje suhorski, veste, koga ste volili v občinski odbor. Ljudi, katerim je vera stara šara in ki hočejo z njo barantati kakor Čič z jesihom. Spreglejte že vendar in pometite to vsiljivo robo iz svoje srede! — 9. t. m. se je pa na Suhoriji dogodila žalostna nesreča. Zena Antona Gustinčič, Frančiška je v hipni blaznosti skočila v vodnjak in utonila. Baje je preveč žalovala za svojim 4letnim sinčkom, ki je v istem vodnjaku lansko leto utonil. Zapušča sedem nepreskrbljenih otrok in moža reveža z eno samo nogo. Bog nakloni dobra srca nesrečni družini!

n Iz št. Petra na Krasu. Občinski odbor smo 4. t. m. še enkrat volili. Liberalci so mogočno napovedovali, da bodo oni s svojo birtovsko listo zmagali, pa so pogoreli, da bodo pomnili. Volilci so se skoro polnoštevilno udeležili. S. L. S. je napredovala do 250 glasov — v tretjem razredu smo n. pr. napredovali za 140 — liberalci pa za 14. Iz občinskega odbora smo vse liberalce pomedli. Malo hudo bo za nekatere, kateri so mislili, da imajo županski stolec že v oblasti. Liberalci so se združili s soc. demokrati pa še ni šlo. Zadnja volitev pa je pokazala, da v občini Št. Peter za liberalce, demokrate ali druge nasprotnike S. L. S. ne bo še 100 let prostora v občinskem odboru. Izvrstne agitatorje so pa imeli nasprotniki, še pri svojih bližnjih sorodnikih niso ničesar opravili. Najbolje je opravil Jure iz Št. Petra. Mogočno se poda

na pot, pod pazduhov pa ima velik zavitek plakatov. V najboljši nadi, koliko bo dosegel za naprednjake, pade mu cel šop v blato. Pa to ni bila nesreča, to je bila gola resnica. Kakor je Jure ves žalosten vlekel napisane kandidate iz blata, tako so res delali liberalci. Iz samih sleparij, hujskarij, laži, praznih obljub itd., hoteli so izvleči svoje somišljenike, pa ni šlo — ostali so v blatu! Ko so bili tako grozovito tepeni, bi človek mislil, da bodo saj tri leta pri miru. Kaj šel! Zopet so napravili rekurz — za tega pa smejo vzeti patent. Pozna se, da njihovo politiko kaj brihtno vodi neizkušeni poštni uradnik. Deželna vlada, upamo, da bo v prav kratkem času podučila rekurzarje, da naj se pečajo z bolj pametnimi stvarmi. Vaščane v Hrastju pa opozorimo, da S. L. S. voli samo njene somišljenike in da imajo upati le od te stranke izdatne pomoči ne pa od ene same osebe! — Umril je občespoštovani posestnik Frančišek Gržina. Bil je jako podjeten in bi veliko pomagal tukajšnjemu ljudstvu, da bi bile razmere boljše. S pridnostjo pridobil si je precejšnje premoženje. Pogreba se je udeležilo veliko občinstva, med temi tudi pevsko društvo iz Košane, ki je pod vodstvom g. naučitelja Grada zapelo nekaj žalostink.

n **Žiri.** Opozarjamo še enkrat na kmetijski poučni tečaj, ki ga bo priredil deželni odbor dne 24. in 25. marca v Zireh, v prostorih ljudske šole. Spored bo naslednji: 1. V nedeljo, dne 24. marca predavata ob 7. uri po jutranji maši živinorejski nadzornik inženir Iv. Rataj, o govedoreji. Ob 3. uri popoldne po litanijah deželni živinorejski inštruktor Jakob Hladnik o prašičjereji. 2. V ponedeljek na praznik, dne 25. marca predavata ob sedmi uri zjutraj po maši, deželni zadrufni asistent dr. Josip Podobnik, o kmetijskih zadrukah; ob 3. uri popoldne po litanijah deželni mlekarški inštruktor Anton Pevc o mlekarstvu. Skoro polletno volilno gibanje v naši občini je bilo dne 14. marca končano s tem, da je bil izvoljen posestnik Franc Petrič z 28 glasovi za župana. Izmed svetovalcev so dobili od 28 glasov: Mišnar And. 27 glasov, Franc Peternel 26, Ivan Zajc 26, Janez Brence (Korita) 25, Janez Züst 24, Gregor Jereb 23, Janez Brence (Larovec) 22. Številke najlepše kažejo, da je v vrsti S. L. S. edinost in sporazum. Liberalci so upali do zadnjega, da bodo zasejali med naše može razdor zaradi županskih volitev. Pa se jim topot ni posrečilo, kot se jim podobne reči nikdar ne bodo. O tem naj bodo le prepričani. Mi pa kličemo po vsem volilnem delu, ki se je po zaslugi naših vrlih mož tako dobro obneslo: »Zivela Slovenska Ljudska Stranka!«

n **Iz Sp. Idrije.** Umril je najstarejši mož naše župnije Anton Baloh, podo-

mače Vojska. Visoko starost je dočakal, skoro 98 let. — Živi jih pa še nekaj v naši fari starih nad 90 let.

n **Sp. Idrija.** Dekliška zveza je nekaj pametnega sklenila. Vsako prsto nedeljo bodo dekleta priredile kak skupni izlet po naši občirni župniji in okolici. Dekleta so večeroma čipkarice, ki presede cel teden doma in zato je zanje zelo koristno, če se v nedeljah malo zgugljejo. Razven tega bodo s temi izleti spoznale vse zanimivosti naše župnije in okolice, obenem se pa tudi pošteno razveselile. En tak izlet so že naredile in vsem je bil všeč. Ta reč bi pa bila tudi še za druge dekleta naše vasi — predvsem za čipkarice — zelo zdrava in koristna. Pride nedelja in nobena ne ve, kam bi se dala od dolgega časa. Tako bo pa po začrtanem sporodu vsako nedeljo izlet kam drugam in se bo videlo kaj novega. Spodnjeidrijskim dekletom bi svetovali, da bi se zapisale v dekliško zvezo in bodo potem deležne teh dobrot in še drugega veselja.

n **Iz Dol. Logatca.** Dne 27. tek. mes. bodo pri nas občinske volitve. Dolgo časa so jih zadrževali, pa še bi jih radi, pa smo se na merodajno mesto pritožili. Sedaj so pri okrajnem glavarstvu hitro rešili reklamacije, županstvo je pa dobilo ukaz, da mora takoj dan volitve oklicati. Liberalci hujskajo, da če bode naša stranka zmagala pri občinskih volitvah, da bomo novo cerkev zidali na takozvanem »poštnem vrtu«. Pa to so same hujskarije, češ, da bomo že na itak z dolgom obloženo občino še nove dolgove naložili. Cerkev je res potrebna popravila in olepšanja, kakor se spodobi za farno cerkev, kjer se hranijo sveči zakramenti; a to bi se lahko napravilo, ne da bi se nov davek nakladal na občino; seveda o tem nočejo nič slišati tisti, ki tudi sicer k maši nikoli ne pridejo ter si mislijo, da cerkve sploh treba ni. Dne 27. t. m. pa pojdemo vsi na volišče in izvolimo si za občinske odbornike može krščanskega prepričanja, ako se bo to zgodilo, potem se bo v naši občini pričelo novo življenje, kar Bog daj!

n **Dobrova,** dne 15. marca 1912. V sredo, dne 13. t. m., nam je nemila smrt zopet uropala vzornega mladeniča Matija Novaka, člane ugledne Marinkove družine v Razorah hišna štev. 6. Pokojnik je po kratki in mučni boleznici preminul v ljubljanskem Leonišču, koder je bil operiran na slepiču. Previden s sv. zakramenti bil je že doma in je umrl ves udan v voljo božjo. Bolezen si je bil nakopal po prehladu ob daljši vožnji z bicikljem; ker je bil vedno zdrav kot riba, se ni menil za prehlad pravočasno, misleč: samo je prišlo, bode že tudi zginilo, in stvar je bila zakasnjena. Pokojni je bil lansko leto meseca septembra dovršil mlekarški tečaj na Vrhniki. Pri nas je službo mle-

karja opravljal vestno, točno in vzorno od meseca oktobra 1911 pa do dne 8. t. mes.; za napredek mlekarne je bil ves vnet; delo v njej mu je bilo v največje razvedrilo. Dasiravno šele mladenič v 23. letu starosti, bil je v svojem značaju že pravi možak, odkrit in naravnost ter uljuden, miren in prijazen, ki je pa resnico vsakemu tudi v obraz povedal. Zvijache in hlimbe ni poznal nobene. Tak značaj imajo tudi vsi njegovi ostali bratje in sestre, kar so v polni meri podedovali po svojem pokojnem očetu Mihaelu, ki je bil pred časom nad vse pravični in kremenito značajni župan tukajšnje občine. Takih mož se žal dandanes zelo pogreša. Blagega Matijeta bomo bridko pogrešali vsi: Mlekarška zadruga kot mlekarja, domači pa kot vzornega sina, oziroma ljubečega brata, sovrstniki pa kot vzglednega tovariša delavnosti, reda in varčnosti!

Iz raznih krajev

Hrušica pri Podgradu v Istri. Kako lepo se more napredovati tudi v naši gor. Istri s pomočjo zadrufništva, nam je najboljši dokaz Mlekarška zadruga v Hrušici pri Podgradu. Naj govorijo številke same. Člani zadruge, katerih je bilo koncem 1911. leta 444, prejeli so za mleko v letu 1911. K 98.399 21 v, za dovoz mleka v mlekarno in za vožnjo iz Hrušice v Trst 19.647 K 38 v, torej skupno 118.046 K 59 v. Vsega tega denarja pred desetimi leti ni bilo v naših krajih. Povrh tega izkaže bilanca čistega dobička 6227 K 68 v. Ljudje so sami spoznali, da le zadrufništvo jih bo pripeljalo do gospodarske samostojnosti in jih tako rešilo iz pesti onih, kateri se večkrat pokažejo kot največji narodnjaki, a v resnici niso nič drugega, kakor narodni oderuhi v rokovih. — Deželni kulturni svet v Poreču javlja Gospodarski zadrugi v Podgradu, da se bode še nadalje delilo podpore za zboljšanje pašnikov, senokošev, naprav zračnih in svetlih hlevov in gnojničnih jam. Prosilci morajo vložiti prošnjo na Gospodarsko Zadrugo v Podgradu do konca aprila t. l. Istočasno se javlja od deželnega kulturnega sveta v Poreču, da se bo vršilo letos premovanje goved. — Gospodarska Zveza v Pulju je izposlovala po neumornem prizadevanju svojega predsednika g. dr. Laginje izdatno državno podporo in sicer za javne zgradbe (ceste, pota, vodovode itd.), predvsem onim občinam v Istri, katere dosedaj še niso dobile ničesar ali pa premalo, (kakor na primer občina Podgrad 365.000 K, za nabavo potrebne hrane 200.000 K, za nabavo krme, posevkov, tropin itd. 200.000 K). Državni poslanec dr. Laginja se je zahvalil raznim referentom, naše ljudst-

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsa fluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsnih, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelji lajšajočem učinku. Dvanajstotrica za poskušnjo K 5—, 2 tucata K 8/60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici štev. 16 (Hrvatsko).

vo pa se najtopleje zahvaljuje dr. Laginji za njegovo veliko skrb in požrtvovalnost, katero je pokazal za nas v izvanredni letošnji bedi.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Šmartno ob Savi. Katol. slov. izobraževalno društvo priredi igro »Sveta Cita« v nedeljo, dne 24. marca t. l. pri g. Fr. Keburu. Začetek ob pol petih po križevem potu. Vstopnina: Sedeži prve vrste 80 vin., druge vrste 60 vin., stojšče 30 vin. Otroci 20 vin. Vsem prijateljem lepe igre ključemo: Na svidenje!

Iz Spodnje Idrije. Dne 25. marca name-rava prirediti društvo lepo podučljivo igro: »Sinovo maščevanje — ali spoštuj očeta.« Nekaterim se ne zdi prav, da bi se v postu igralo, češ, se ne spodobi. Ne spodobijo se v takem času veselice, kakršne navadno prirejajo naša nasprotna društva, na katerih sporedu je vedno muzika in ples. Če se pa priredi podučljiva in posebno postnemu času primerna igra, je taka prireditve po pameti pametnih popolnoma prava in priporočanja vredna. Če se sme v gostilno, se sme tudi k taki prireditvi. Navadno se pa nad takimi rečmi pohujšujejo taki, ki za to nimajo vzroka. Torej, če bo društvo priredilo igro, le v obilnem številu pridimo zraven!

Iz Gorij. Igro »Na Marijinem secu« bodo naša dekleta ponavljala na praznik Marijinega oznanjenja, 25. t. m. Ko so jo zadnjič prvič uprizorile, so igralo mojstrsko. Igra sama na sebi je zares blažilna, verskega duha prešinjena. Saj pa tudi ni ostalo nobeno oko brez solza. Igra sama, pa tudi igralko jamčijo, da bo dvorana zopet napolnjena. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Občni zbor Bralnega društva se bo vršil prihodnjo nedeljo, to je 24. marca, popoldne ob treh.

Križe pri Trzinu. V nedeljo, dne 24. t. m., bo popoldne ob 3. uri v društvu delavski shod. Na tem bosta govorila načelnik trziške jugoslovanske strokovne skupine in še drug govornik iz Ljubljane. Vabijo se zlasti delavke in delavci iz tovarn.

Št. Rupert. Dekliška Marijina družba priredi tiho nedeljo predstavo s sledečim sporedom: 1. Najlepši kinč. Deklamacija. 2. Mater Dolorosa. Predstava s petjem v sedmih slikah. Vstopnina po navadi. Začetek ob 3. uri popoldne. Vabimo k obilni udeležbi. Predstava se ponavlja cvetno nedeljo ob isti uri.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Dol pri Ljubljani. Igra »Rešitelj«, ki jo je naše izobraževalno društvo uprizorilo v nedeljo, dne 10. t. m., je izpadla prav povoljno v splošno zadovoljnost. Pozdravljati je srečno misel pisateljevo, društvom nuditi tudi igre s protialkoholno tendenco. V tej igri je kaj spretno narisana grdobija pijančevanja ter le-pota in korist zmernosti in abstinence. Kolikor toliko dobrih vtisov mladini le ostane, ko vidi na lastne oči take tiče, kakor je krčmar Srdin in pa prijatelj frakeljna Krvina pa njegovi tovariši.

Iz Gorij. Morda je ni župnije, kjer bi bilo društveno življenje tako razvito, kakor v Gor-jah. Ni je nedelje po novem letu, da ne bi imeli kakega občnega zбора, ali kake druge prireditve. Do sedaj smo imeli občni zbor hranilnice in posojilnice, nadalje živinorejske za-druge ter kmetijskega društva. — Hranil-nica in posojilnica izkazuje 490.486 K 94 h prometa. Rezervni zaklad je narastel na 25.644 K 86 h. Vloge so v minolemu letu znašale 433.759 K 90 h. Število deležev je bilo koncem leta 1911 precejšnje, 356. — Živinorejska za-druška izborna uspeva. Načelnik je naš vrli župan Jakob Jan. Minolo leto kupila je za-vrli druga Repečnikov rovt. Za živinorejo je paša pogoj in sedaj smo lastniki ene najlepših paš na Gorenjskem. Na občnem zboru premenili

smo pravila v toliko, da bomo spojili govejo-in konjerejo. Naša zadruga se bo imenovala Živinorejska in konjerejska zadruga v Gorjah. Upamo, da bo dežela in država prispevala k nakupu in ureditvi pašnika zdlatno podporo. — Kmetijsko društvo napreduje od leta do leta. Isto vodi podnačelnik Jak. Kunstelj. Članov ima precej, nad 400. V zadrugi hiši čutijo se zadrugiški domači. Toliko smisla za zadrugo življenje pač ni v lepa najti, kakor pri Gorjancih. To je hvalevredna zavednost. Društvo je skazalo tudi mnogo podpor, zlasti ubogi mladini z napravo obuvala. V zadrugištvu je moč!

Iz Št. Vida nad Ljubljano. Finžgarjeva »Naša kria« je dvakrat napolnila našo prostoro-dvorano. Pri prvi predstavi dne 18. februa-rija je bil pisatelj g. Finžgar osehono navzoč, kateremu so med burnimi ovacijami igralci poklonili velik lavorjev venec s slovensko tro-bojnico z napisom: Najboljšemu ljudskemu dramatikcu šentvidski igralci. 18./II.—1912. — V nedeljo, dne 10. marca, se je zopet trlo občinstva od blizu in daleč. Igralci so tudi to pot brez izjeme častno rešili svoje težke vloge, zlasti Renéard (Josip Arhar), priprost kmečki fant v svoji težki vlogi. Naj nam gospod učitelj Jeločnik s svojimi igralci kmalu pokaže zopet kaj lepega na našem odru!

Za velikonočna darila najde vsak cenjeni čitatelj v velikem ceniku ljubljanske tvrdke H. Suttner, ki dobavlja po solidnih cenah ure, zlatino in srebrnino. Cenik dobi vsak zastonj.

Kašelji, influenco,
oslovski kašelji, navduho in tudi zastarele
pljučne katare
zdravimo z uspehom s tek vzbu-jajočim in prijetno dišečim
Sirolin „Roche“
najboljšim sredstvom proti jetiki.
Sirolin „Roche“ okrepuje pljuča
tor razkraja in razkužuje
Zahtevajte v lekarnah Sirolin
„Roche“.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 13. marca: 12, 13, 22, 8, 34.
Gradec, 16. marca: 8, 55, 72, 50 48.
Dunaj, 16. marca: 68, 42, 28, 61, 51.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le
Stackenpforder Hijos mlečne mila Bergmanna & Co., Tušin ob
Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/II/12

Izurjeni zastopniki, agenti in
intel. osebe se takoj sprejmo
za razpečevanje zelo dobro
kločnega hišnega predmeta. Me-
sečno se lahko zaslužijo
300 K in več. Ponudbe
takoj na Fridor. Bach, Leipzig
Neustadt 80. 809

„CAS“
znanstvena revija, izhaja
10 krat v letu in stane po 5K
na leto. Brezplačno prejema
upravištvo v Ljubljani.

Zasluzek!

2—4 K na dan in stalno s pre-
vzetjem lahke pletenine doma.
Edino moj stroj za hitro ple-
tenje „Patenthebel“ ima iz-
kušene jednene dele, plete za-
nesljivo nogavice, modre in
iportne izdelke. Predznanje
nepotrebno. Poduk zastonj.
Oddaljenostne ikoduje Troški
mail. Pism. garanc. trajne sla-
be. Neodvisna eksistenca. Pros-
pebevanje domačega dela,
trgov. sodn. protikol. Karl
Wolf, Dunaj, Mariabil, Nel-
kengasse 140. 1192

Priložnostni nakup!

Za vsako gospodinjstvo in za
vsako perilo izborno prabno:
1 kos 25 m Wernerjevega
platna, zelo fina kakovost,
5 kosi rjuh prva kakovost,
velikost 140x200 cm, vse sku-
paj le za 25 K. — Franko po
povelju na vsako postajo.
JAN WERNER,
Dobruška 520 (Češko),
Kraljeva za platno in bombaževina.
Nova pomladna in poletna
zbirka vzorcev zastonj in
franko. 678

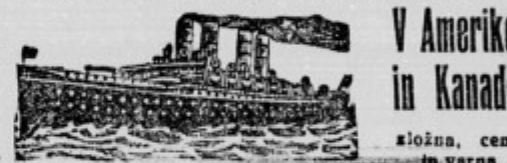

Le naravnost
oc. tovarniške razpo-
siljalnice

„SUDETIA“
Krnov št. 42 (avstr. Stetija) kupite 25:32
blago za moške in ženske
obleke kakor tudi slesko
platnino najbolje kakovosti
po najnižjih tovarniških cenah.
Ostanki zelo poceni.
Zahtevajte vzorce.
Krasnesezijskenovosti
Naročajte „Slovenca“

Živega apna

Naprodaj je več vago-
nov dobro žganega
Več pove 844
Ivan Gruden, Godič, p. Kamnik.

V Ameriko
in Kanado
složna, cena
in varna
vožnja s
Cunard Line
3:98/12

Elitniji odhod iz domače luke
Reke: Pannonia 6./4., Ultonia 13./4. 1912.
Trsta: Ivernia 16./4. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania (najhitrejši največji in
najlepši parnik sveta), 30./3., 27./4., 18./5. 1912,
Mauretania 13./4., 11./5. 1/6., 1912.

Pojasnita in vožne karte pri Andrej Odlašek, Ljub-
ljana, Slomsk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena
vožnji Trst-New-York III. razred K 220.— za odraslo
osebo vštévši davek in K 120.— za otroka pod deset
let vštévši davek.

Vi najdete

lajšavo svojih bolečin, ki jih imate vsled rev-
matizma, protina ali nevralgije, če rabite iz-
kušeno ter zdravniško priporočeno sredstvo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za (mentolov salicilirana kostanjev izvleček)
za hitro pomiritev in ozdravljenje, za
splahnitev oteklin in zopetno pridobitev
pregibnosti členkov in odstranitev utri-
panja učinkuje presenetljivo, zanesljivo
za vribavanje, masažo ali obkladke.
1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v
lekarni B. FRAGNER-ja,
c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.
Pri naprej plačilu K 1.50 se pošlje 1 pušica franko
" " " " " " " 5 " " "
" " " " " " " 10 " " "
Pozor na ime izdelka in izdelovalca!
ZALOGA V LEKARNAH.
V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čičmar,
dr. G. Piccoli. 3117

Županstvo Muljava bode prodajalo na dražbi

občnisko posestvo na Polju.

Prodajalo se bo približno 24 oralov rodovitne zemlje, dva gozda, travniki in njive, skedenj in šupa z drvarnico, vse v dobrem stanu, prav blizu sole, pri stari cesti, ki pelje na Žužemburg in na Zatiški kolodvor.

Dražba se bo vršila na licu mesta
dne 11. aprila 1912 ob 8. uri dopoldne.

Več se poizve pri županstvu na Muljavi.

Županstvo Muljava,

dne 5. sušca 1912.

Ignaci Špendal, župan.

ZA VODNIJAKARJE!

(Sternarje) Za napravo vodnjakov in betonskih obročev prodamo po znatno znižani ceni skoraj nove

modele in vse drugo orodje za vodnjakarje.

ZAJEC & HORN, Ljubljana

Razširjajte Domoljuba.

Oglas.

860

Semenj v Št. Gotardu pri Trojanah se bo vršil

na cvetni petek t. j. dne 29. marca 1912

po navadi, kakor prejšnja leta.

Semenjsko predstojništvo v Št. Gotardu.

Priznana najboljši Portland-cement iz tovarne Zidanimost prodaja po prav znižani ceni

K 2.40 za vrečo 50 kg

katerega ima vedno in svežega v zalogi tvrdka Davorin Podlesnika v Radečah pri Zidanimostu. — Pri večjem odjemu da se popust

899

Volneno in perilno blago. Sukno, kamgarn, modno blago za moške

Občno naznanilo!

Najugodnejši nakup blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi velikansko zalogo najdete pri čez 40 let obstoječi občno znani, zanesljivi trgovski hiši

R. Miklauc v Ljubljani, Stritarjeva ul. 5

in v podružnicah te tvrdke, to so gvantne (manufakturne) trgovine

„pri Škofu“ in „pri Miklavžu“.

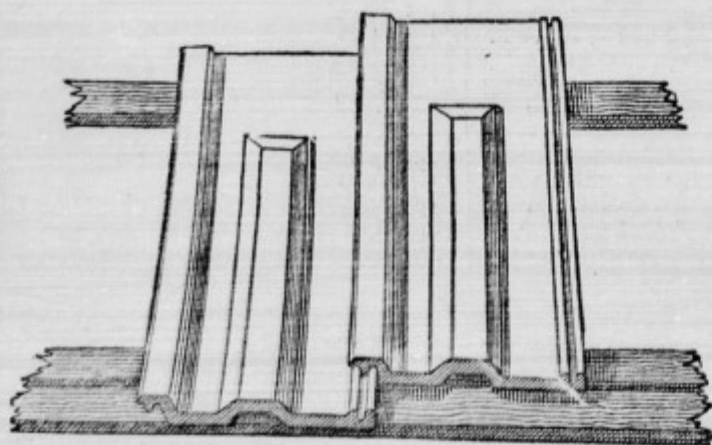
Krasne novosti volnenega blaga za obleke in bluže, fini perilni kambrik in cefir.

Tovarniško skladišče bele kotenine za perilo in rjuhe. Poseben oddelek blaga za moške obleke, fini modni kamgarn, ševijot, lovsko sukno, fino črno blago, kakor tudi vse vrste hlačevine. Najokusnejši in vedno najnovejši vzorci svilenih in polsvilenih rut in šerp na izbiro brez enakosti. Zunanjim naročnikom se pošlje zanesljivo dobro blago, na zahtevo tudi cenik brezplačno. Zelo priporočljivo je, preskrbeti se v tej trgovini z lepim in trpežnim blagom. — Gospodom trgovcem in krošnarjem se priporoča, da si ogledajo oddelek za na debelo.

Ustanovno leto 1869.

Ustanovno leto 1869.

Tovarniško skladišče bele kotenine, cvilha i. t. d. za trgovce

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

814

Spretni zastopniki so iščejo.

Svilene in polsvilene rute in šerpe

Zgotov. predpasnike, srajce in hlače

200.000 zelo močnih, lepih
lepotilnih in drevorednih

dreves

slasti lepih divjih kostanjev, kroglastih akacij in jesenov, Kristovega trnja, javorjev, jesenov, hrastov itd., kakor tudi različna krasna falobna drevesa, kos od 60 v naprej. Milijon sadnih dreves vseh razbujljivih in le najbolj prekušenih vrst. 100 visokodebelnih jablan 25 K. Zbirka 100 kosov lepotilnih in drevorednih dreves in 100 lepotilnih grmov, 10-15 vrst za ceno K 70-; iste obstoječe od vsake samo po 50 kosov K 40-. Najboljša živa ograja je eno-, dve- in triletno akacija in gledičje 1000 kosov K 12- do K 70-; Perutnina za pleme in njih jajca, fazani in njih jajca za valenje. Ilustrov. glavni katalog zastoj

Grofa Zige Batthyanyja
grašdinska uprava
Csendlak pri Radgoni.

Tovarna „JANUS“ - koles
3 letno jamstvo

Največja in najboljša trdnost na kolesa; šivalne stroje ter njihovo delo.

Najboljši izvor

na kolesa, šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus kolesa s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej, sunanja pneumatika (Mantel) od K 4-20, notranja pneumatika (Luftschauch), prve kvalitete, nesešiti, od K 2-50, cečilinske svetilke od K 2-10, od K 1-20 ročni zvonci in dro od 20 h, prvovrstne verižice od K 2-70, pedali prve vrste od K 2-50, pesta s prostim tekom (Freilaufhabe) od K 12-50 naprej. Sedla, torbice, oši itd., za vse sisteme, nmlj, čevlji v vseh merah itd., najceneje. Lastna poprave, zavod za ponikljanje inemaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahtevajte cenik 1912 zastoj in poštne prosto.

Dvozna trdnost za kolesno obrt
Maks Skutezkg.
Dunaj I, Stubenring 6.

Častna izjava.

Podpisani Anton Pleskovič iz Potočne vasi št. 9, s tem javno vse žaljivke, izrečene o gosp. Jostpu Knaifcu, krčmarju na Jami pri Dvoru, ker ga poznam kot poštenjaka in se mu zahvaljujem, da mi je odpustil in odstopil od tožbe. V Žužemberku, dne 8. marca 1912.

783

Anton Pleskovič.

Ceneje gospodinjite,

ako pripravljate Vašo kavo za zajutrek, malico in večerjo s pravim zagrebškim : Franckom : s kavinom mlinčkom, ki je po okusu zrnati kavi najbolj sličen.

In zakaj? Ker ima pravi : Franck : slasten okus, ker povzdigne vonj zrnate kave in je pri vsem tem vendar najcenejši, ker je najzdatnejši kavin prideatek.

616 III

Cerkveniški pomočnik

se sprejme s 15. aprilom pri mestni žup. cerkvi v Skofji Loki, prošnje naj se pošljejo na Jos. Rojnik, mestni organist v Skofji Loki. 850

Grozno

visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebnik na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroča sukna, kakor tudi vse platneno blago izključno le iz šlezjskega tvorniškga trga.

Zahtevajte toraj, da se vam brezplačno dopošlje moja pomladna in poletna kolekcija. Trgujem samo s prvo vrstnim blagom. Razpošiljalnica sukna

Franc Smid

Jägerndorf Nr. 220 avstr. šlezija.

Naročajte sobotnega, Slovenca

Glavni pogoji

telesnega zdravja je popolna prebava vseh redilnih snovi. 12

Prekušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljajoče pospešujoče in lahke odvajajoče domače zdravilo ki ublaži in odstrani znane nasledke nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zopnega zaprtja, n. p. gorčice, napotjanje, nezmerne tvorbe kislin ter krče je dr. Rose balzam za ledencec iz lekarne B. Fragnerja v Progt.

SVARILO! Vsi deli emb lažo imajo postavno deponovano varst. zn. mke

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, a. in kr. dvor. dezarvitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudovo ulice. 3119

Pe pošilja se razpošilja vsak dan.

Cela stekla 2 K, pol stekla 1 K, Proti naprej vpošilj. K 150 se pošilja mala steklenica, za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 3 velike steklenice za K 12-14 velike steklenice za K 22-14 vol. steklenice poštne prosto na vse postaje avstr.-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V Ljubljani: Rih. Sušnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmaš.

Prvo nagrado je dobil „Atlanta“ nemška kmetijske družbe na jubilejni razstavi Kassel v juniju leta 1911.

Novo pridelovanje zgodnjega krompirja

„PRAVEGA ATLANTA“

se najbolj izplača od vseh vrst zgodnjega krompirja.

Gospod Fr. W. predsednik društva vrtnarjev Zerbst-Ankuhn je o tem pisal sledečo: Z Vašim „Atlanta“ smo zelo zadovoljni. „Atlanta“ je prakošil že 20. junija vse tukaj v Zerbstu znane vrste zgodnjega krompirja na več kot dvojni pridelok. Pripomnim, da je precej veliko pridelovanje zgodnjega krompirja tukaj v Zerbstu, ter se samo najrobovitnejše in najboljše vrste zgodnjega krompirja tukaj sadijo. Ponovim torej svojo sodbo, kar se zgodnjega in izdatnega pridelka, okusa ter oblika tuda, ne doseže „Atlanta“ nobena druge vrste niti od daleč ter bo „Atlanta“ druge vrste bolj in bolj izpodrinila. Zato morem tople priporočati to izvrstno novost vsakemu tovarisu in kmetovalcu. 890 (8)

Originalni zavoji s svinčcem zaprti iz: Erturta,

2 kg M 3- 4 kg M 3- 10 kg M 6-
20 „ 11- 50 „ 25- 100 „ 45-

Cenik o novih vrstah krompirja za seme, novih zelenjavah, velikanskih rdečih jagodah, jagodah, rožah zastoj in poštne prosto.

GEBRÜDER ZIEGLER, Erfurt 220.

Dobavitelj Njega Veličanstva nemškega cesarja.

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4³/₄ % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženihih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

2653

H. SUTTNER, Ljubljana 1, Mestni trg števil. 25

Moja

št. 410 **nikel Roskopf**
jako dobro idoča, samo K 4-10,
št. 500 z sekund. kazalcem K 5-50
Dve leti garancije.

Lasna protokolirana tovarena ur v Švici.

Tovarniška znamka

'IKO'

Vsak čitatelj tega časopisa dobi zastonj in poštne prosto moj bogati cenik od ur, zlatnine in srebrnine. - Pišite še danes eno dopisnico za 5 vinarjev na tvrdo

H. SUTTNER, Ljubljana 1.

AGENTI

na vseh krajih monarhije dobe visok zaslužek s prodajo izdelkov braso, izd. tovarnice lesenih zastiral in zavornic
Hollmann & Merkel
Brunov 52, Češko.
Krasne novosti vezanih in tkanih zastiral. 509

4 t. dne
za
poskušajo

na ogled pošiljam ceno moja preizkušena kolesa oztroma «Bohemia» pneumatiko in posamezne dele koles. Zmerni plačilni pogoji. Iustrovani cenik zastonj! **F. Dušek**, tovarna, Opočno, St. B. Nr. 2109, Češko.

Srečke v korist, Slov. Straži

Glavni dobiček turskih srečk pri zrebanju dne 1. aprila 400.000 frankov.

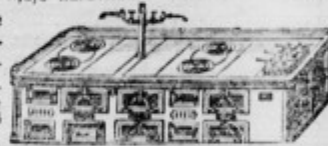
Vsaka srečka mora biti izrečana, najmanjši dobiček znaša 200 K. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez milijona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje, naročila sprejema g. **Valentia Urbančič**, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljiv železni, emajlirani, porcelnasti štedilniki kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, hotele, restavracije i. d. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

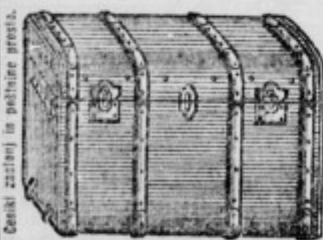

Zahtevajte „Izvirne Koloseus - štedilnike“ in zvrnite slabše izdelke 3973
Ceniki zastonj.

Kovčegi Winkler

Najboljše svoločno znamka! Licni! Trpežni! Cene brez konkurence!

Tovarna in specialna trgovina kovčegov, torbic in usnjene robe
Josip Winkler & sinovi.
Uslanovljeno 1876
Dunaj I., Himmel-
pfortgasse 7/A.
Winkler-jevi nizki kovčegi od K 32 n.

Adolf Hauptmann-a nasled.

A. ZANKL SINOVI

tvornica barv, lakov in firnečev
priporoča: 214

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje za pode in stroje, karbolinej, čopiči itd.

Naslov zadostuje: **A. Zankl sinovi**, Ljubljana. Cenik zastonj.

loden in modno blago za gospode, in dame tovarna sukna

SUKNO,

KAREL KOCIAN
v Humpolcu, Češko.
Vzorec franco. Tovarn. cenik

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Herbably-jev podfosfornato-kisli

Apneno-železni sirup

Ta je že 42 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kahej in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.

Cena steklenici K 2-30, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbably-jev naslednik).

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnamlju, Novem mestu, Reki, Sovodaju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikjvcu in Volšperku. 3249

Priščno samo z zraven navedene znamke

Prod. poverljajem 88 SVATI

Varstveno zavarovan.

PURJODAL.

Jod sarsaparilla izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolezni. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se uporablja z najboljšim uspehom.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII./1., Kaiserstrasse 73-75.